

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANČÍ

Komparace produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání
a výběr optimálního produktu

Comparison of the Professional Malpractice Insurance Product
and Selection of the Optimal Product

Student: Lenka Juchelková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Borovcová, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra financí

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Juchelková**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R010 Finance

Specializace: 00 Finance

Téma: Komparace produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání a výběr optimálního produktu
Comparison of the Professional Malpractice Insurance Product and Selection of the Optimal Product

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání
3. Analýza a porovnání produktů vybraných pojišťoven
4. Výběr optimálního produktu pojištění pro konkrétní subjekt
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 223 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

FOTR, Jiří, Lenka ŠVECOVÁ a kol. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Borovcová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně přílohy č. 3 vypracovala samostatně. Ostatní přílohy dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 3.5.2013

Lenka Juchelková

Lenka Juchelková

Poděkování

„Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Borovcové, Ph.D. za odbornou pomoc, teoretické i praktické rady a čas, který mi věnovala při zpracování bakalářské práce.“

OBSAH

1	Úvod	5
2	Charakteristika pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání.....	6
2.1	Pojistný trh.....	6
2.2	Charakteristika komerčního pojištění	7
2.2.1	Účastníci pojistného vztahu a další základní pojmy	8
2.2.2	Formy pojištění	12
2.2.3	Vznik a zánik pojištění	13
2.3	Neživotní pojištění.....	13
2.4	Pojištění odpovědnosti za škody.....	14
2.4.1	Pojetí odpovědnosti	14
2.4.2	Právní podstata pojištění odpovědnosti.....	15
2.4.3	Obsah produktů pojištění odpovědnosti	15
2.4.4	Klasifikace pojištění odpovědnosti	16
2.5	Podstata rozhodování.....	19
2.5.1	Hodnocení variant rozhodování	22
2.5.2	Metody stanovení vah kritérií	24
2.5.2.1	Metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnání.....	25
2.5.3	Metody vícekritériálního hodnocení variant	29
2.5.3.1	Jednoduché metody stanovení hodnoty variant	30
2.5.3.2	Metody založené na párovém srovnání variant.....	31
3	Analýza a porovnání produktů vybraných pojišťoven	34
3.1	Charakteristika českého pojistného trhu a výběr pojišťoven.....	34
3.2	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	36
3.3	Česká pojišťovna a.s.	37
3.4	ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB.....	39

3.5	Generali Pojišťovna a.s.....	40
3.6	Triglav pojišťovna, a.s.	41
3.7	Ukazatele tržního podílu vybraných pojišťoven.....	42
4	Výběr optimálního produktu pojištění pro konkrétní subjekt	44
4.1	Charakteristika subjektu rozhodování	44
4.2	Stanovení variant a kritérií	45
4.3	Stanovení vah kritérií.....	50
4.3.1	Metoda párového srovnání	50
4.3.2	Saatyho metoda stanovení vah kritérií	52
4.3.3	Výsledné stanovení vah kritérií.....	53
4.4	Vícekritériální hodnocení variant	54
4.4.1	Metoda bazické varianty	55
4.4.2	Metoda AHP.....	55
4.4.3	Srovnání výsledků aplikovaných metod a výběr optimálního produktu.....	59
5	Závěr.....	61
	Seznam použité literatury	62
	Seznam zkratk	65
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Objektivní nedokonalosti lidských smyslů a subjektivní lidské vlastnosti mohou být zdrojem a příčinou nebezpečí. Prakticky při jakémkoliv druhu lidské činnosti může dojít ke způsobení škody jinému subjektu na životě, zdraví, k poškození nebo zničení majetku a v neposlední řadě může dojít ke způsobení škody čistě finanční.

Pojišťovny umožňují sjednat různé druhy pojištění, mezi něž patří i pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání, na které je tato práce zaměřena. Pomocí tohoto pojištění je poskytnuta nejen finanční ochrana, ale plní také významnou funkci právní ochrany proti neoprávněným a nepřiměřeným požadavkům na náhradu škody uplatňovaným zaměstnavatelem vůči zaměstnanci. Toto pojištění lze využít pro všechny věkové kategorie a pro různé typy povolání.

Cílem této práce je komparace produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání na základě preferencí konkrétního subjektu rozhodování a následný výběr optimálního produktu.

Práce je, mimo úvod a závěr, členěna na tři hlavní části. První část je zaměřena na charakteristiku a členění pojištění, základní terminologii s pojištěním spojenou, dále zahrnuje popis neživotního pojištění se zaměřením na pojištění odpovědnosti za škody, jeho klasifikaci a popis profesní a obecné odpovědnosti. V následujícím textu práce je popsána podstata rozhodování, metody stanovení vah kritérií a metody vícekritériálního hodnocení variant, jež jsou aplikovány ve třetí části.

Ve druhé části je popsán vývoj českého pojistného trhu. Následně jsou vybrány a představeny pojišťovny s jejich produkty pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání určenými pro komparaci. Zmíněny jsou rovněž ukazatele tržního podílu vybraných pojišťoven.

Ve třetí, aplikační, části práce je uvedena charakteristika subjektu rozhodování, pro který je vybírán optimální produkt. Dále jsou zde stanoveny varianty a kritéria, která jsou následně blíže popsána. Pro stanovení vah kritérií je aplikována metoda párového srovnání, někdy také nazývána jako Fullerův trojúhelník a Saatyho metoda stanovení vah kritérií. Optimální produkt je následně vybrán s využitím metody bazické varianty a metody AHP.

2 Charakteristika pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání

Cílem této kapitoly je vymezit základní terminologii spojenou s pojišťovnictvím, charakterizovat neživotní pojištění a v neposlední řadě poskytnout informace o vybraných produktech. V kapitole je charakterizováno pojištění odpovědnosti za škody a dále jsou uvedeny a popsány některé pojistné produkty, se zaměřením na profesní a obecné odpovědnostní pojištění. Dále je zde charakterizovaná podstata rozhodování a blíže specifikovány vybrané metody stanovení vah kritérií a metody vícekritériálního hodnocení variant, které jsou aplikovány v kapitole 4.

Údaje v této kapitole byly čerpány z publikací Brožová (2003), Cipra (1999), Čejková (2002), Daňhel (2006), Ducháčková (2009), Ducháčková a Daňhel (2010), Fiala (1997), Fotr a Švecová (2006, 2010) a ze Zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví a Zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě. Dále bylo čerpáno z internetových stránek České asociace pojišťoven a České národní banky.

2.1 Pojistný trh

Pojistný trh funguje na principu shromažďování a rozdělování peněžních prostředků. Podstatu pojistného trhu můžeme definovat na základě teorie her. Podle ní se jednotlivé pojišťovací obchody rovnají loterii s časem a výhrami podle neurčitých tahů. Hlavní úlohou pojišťoven je být jednak protihráčem a jednak se snažit o rozšiřování pojištění a tím vyrovnávat riziko. Účelem pojištění je potom eliminace negativních následků náhody pro člověka. Prostředkem je k tomu pro jednotlivce hra, přičemž ekonomickou úlohou pojišťovnictví je vést k zevšeobecňování této hry.

Je charakteristické, že nabídka a poptávka po pojistné ochraně se střetává na pojistném trhu. Předmětem obchodů je zde pojištění a zajištění. Pojištění a zajištění můžeme chápat jako specifický druh zboží, který má fiktivní charakter. Pro kupujícího to znamená velmi neurčitou a rizikovou návratnost jeho peněžních prostředků.

Převládající nabídka na pojistném trhu se stává zárukou soutěže, ovlivňované tvorbou cen a pojistných produktů. Částečně je tato soutěživost ovlivňována dozorem v pojišťovnictví a jeho nástroji, to tržní soutěž a konkurenci omezuje. Je tedy možné říci, že pojistný trh je ovlivňován zásahy státu a platí zde specifické principy, jako je princip solidárnosti,

podmíněné návratnosti a neekvivalentnosti. Přestože jde o trh regulovaný, pojistný trh aktivně působí na kvalitu a rozsah pojišťovacích služeb a jejich cenu.

Díky značnému kapitálu, kterým disponuje, se pojistný trh velmi dynamicky rozvíjí. Růst jeho významu je ovlivněn i pokračující globalizací. Mnoho pojišťoven a zajišťoven je napojených na mezinárodní finanční trhy, což jim umožňuje realizovat obchody ve všech finančních centrech světa a ovlivňovat tak jejich vývoj.

2.2 Charakteristika komerčního pojištění

Komerční (soukromé) pojištění v sobě zahrnuje různé podoby pojistných produktů. Pro toto pojištění je typická smluvní forma pojištění. Obvyklá je dobrovolná podoba, ale může se uplatnit i v podobě povinné.

Pojem pojistný zájem hraje významnou roli v souvislosti s provozováním pojištění a patří k základním pojmům soukromého pojistného práva. Pojistný zájem představuje vztah osoby k určitému majetkovému předmětu. Pojistný zájem je významnou charakteristikou pojistné smlouvy. Příkladem pojistného zájmu může být při pojišťování věci zájem vlastníka na jejím zachování. Pojistit lze i cizí zájem na cizí věci. Příkladem takového pojistného zájmu může být zástavní věřitel, který má zájem na tom, aby zastavený dům nebyl zničen živelní událostí. Kategorie pojistný zájem má dvě stránky, stránku subjektivní a stránku objektivní. Objektivní stránka vyjadřuje potřebu se dopředu ekonomicky zabezpečit před nepříznivými účinky nahodilých událostí. Kdežto subjektivní stránka pojistného zájmu znamená uvědomění si potřeby pojistné ochrany. Do právního vztahu se promítá prostřednictvím pojistné smlouvy. Pojistný zájem je nicméně ovlivněn cenou pojištění.

Komerční pojištění je možné členit na odvětví pojištění podle různých hledisek. Z hlediska předmětu pojištění se člení na pojištění majetku, pojištění osob a pojištění odpovědnosti. Jednotlivá pojistná odvětví se poté dále člení na druhy pojištění, pojistné produkty.

Základním členěním komerčního pojištění je ale členění podle druhu krytých pojistných nebezpečí na pojištění životní, kryjící životní rizika, a neživotní, zahrnující široké škály neživotních rizik.

2.2.1 Účastníci pojistného vztahu a další základní pojmy

Pojistný vztah je právní vztah, který vzniká na základě Zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, jenž upravuje vztahy účastníků pojištění, vzniklého na základě pojistné smlouvy. Pojistné vztahy mohou vznikat i na základě dalších speciálních zákonů, například na základě Zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla nebo Zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Pojistitel je právnická osoba, která má oprávnění provozovat pojištění. Pojistitelem může být pojišťovna nebo i jiná instituce, které bylo uděleno povolení k provozování pojištění.

Pojistník je fyzická nebo právnická osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu. Pojistník se ve smlouvě zavazuje platit pojistné za pojistnou ochranu.

Pojištěný je osoba, na jejíž majetek, odpovědnost za škody, život nebo zdraví se pojištění vztahuje. Na základě uzavřené pojistné smlouvy vzniká této osobě právo na pojistné plnění a to bez ohledu na to, zda pojištění sjednala sama nebo jej sjednala jiná osoba.

Oprávněnou osobou je osoba, které vznikne v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění.

Obmyšlený je osoba, která je určena pojistníkem v pojistné smlouvě. V případě smrti pojištěného vznikne obmyšlené osobě právo na pojistné plnění. V pojistné smlouvě může být uvedena více než jedna obmyšlená osoba. V případě, že je obmyšlených osob více a nejsou pojištěným uvedeny procentní hodnoty, které by určily jak rozdělit pojistné plnění mezi jednotlivé osoby, bude pojistné plnění rozděleno rovným dílem.

Poškozený je osoba, jíž bude vyplaceno pojistné plnění v souvislosti se sjednaným pojištěním odpovědnosti za škodu. Při sjednávání pojistné smlouvy není osoba poškozeného známa.

Pojišťovací instituce existují a působí v rámci pojišťovnictví v jednotlivých zemích. Jejich účelem je organizování vzájemné spolupráce pojišťoven, asociace pojišťoven. Mezi instituce zahrnované pod pojem pojišťovnictví patří:

- pojišťovny a zajišťovny,
- pojišťovací zprostředkovatelé,

- státní dozor nad pojišťovnictvím,
- asociace pojišťoven, asociace a svazy zprostředkovatelů,
- samostatní likvidátoři pojistných událostí,
- finanční instituce zabývající se pojištěním vedle pojišťoven,
- poradenské a ostatní firmy v oblasti pojišťovnictví.

V následujícím textu práce jsou blíže specifikováni pojišťovací zprostředkovatelé. Dále je zde zmíněn státní dozor nad pojišťovnictvím, který na českém finančním trhu od roku 2006 vykonává Česká národní banka a také je zde přiblížena Česká asociace pojišťoven.

Pojišťovací zprostředkovatelé jsou významným mezičlánkem usnadňujícím styk klientů s pojistiteli. Na základě oprávnění České národní banky poskytují služby na finančním trhu. Většinou fungují jako samostatné fyzické nebo právnické podnikatelské subjekty. Jejich činnost je upravena Zákonem č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Mezi činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů patří:

- předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv,
- provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistné smlouvy,
- uzavírání pojistných smluv jménem a na účet pojišťovny, pro kterou tuto činnost vykonávají a pomoc při správě pojištění,
- vyřizování nároků z pojistných smluv.

Pojišťovacími zprostředkovateli mohou být pojišťovací makléř, pojišťovací agent, výhradní pojišťovací agent, vázaný pojišťovací zprostředkovatel a podřízený pojišťovací zprostředkovatel.

Česká národní banka jako regulátor finančního trhu zveřejňuje seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu s cílem poskytnout laické i odborné veřejnosti možnost ověřit si, zda subjekty, se kterými mají možnost se setkat na českém finančním trhu, jsou oprávněny k nabízení a poskytování finančních služeb.

Česká asociace pojišťoven zahájila svou činnost na začátku roku 1994. Jedná se o zájmové sdružení komerčních pojišťoven, jejichž podíl na celkovém předepsaném pojistném činí 98 %. V současné době má Česká asociace pojišťoven 28 řádných členů a 3 členy se zvláštním statutem.

Posláním České asociace pojišťoven je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí. Mezi hlavní úkoly patří:

- zpracovávat připomínky k právním předpisům týkajícím se pojišťovnictví, pojištění nebo jiných zájmů pojišťoven a prosazovat nezbytné úpravy, české i evropské legislativy,
- vytvářet nástroje zábrany škod a pojistných podvodů,
- sjednocovat pravidla a postupy členů v oblasti technické, informační a statistické,
- vytvářet informační nástroje pro veřejnost, objektivně a srozumitelně informovat o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách,
- přispívat k odborné informovanosti členů a zabezpečovat vzdělání,
- vytvářet pravidla etického chování v pojišťovnictví,
- působit při odstraňování rozporů mezi členy asociace a dbát na dodržování zásad.

Pojistný produkt je určitý druh pojištění, který se vztahuje na vymezená pojistná nebezpečí nebo na vymezené objekty pojištění. Pojistné produkty se dále mohou členit podle:

- délky pojistné doby (krátkodobé pojištění, dlouhodobé pojištění),
- způsobu placení (pojištění s běžně placeným pojistným, pojištění s jednorázově placeným pojistným),
- formy pojištění (pojištění obnosová, pojištění škodová),
- podle územní platnosti (pojištění s místní platností, pojištění s platností na území jednoho státu, pojištění s platností na území více států, pojištění s neomezenou územní platností),
- podle pojistných nebezpečí do pojištění zahrnutých (pojištění pro krytí jednoho pojistného nebezpečí, pojištění pro krytí více pojistných nebezpečí).

Pojistné podmínky zahrnují právní úpravu určitého pojistného produktu. Uplatňují se všeobecné pojistné podmínky, které určují charakteristiku pojmu pojistná událost, způsob uzavření pojistné smlouvy, začátek, dobu trvání a ukončení pojištění, výluky z pojištění, předmět pojištění, podmínky poskytování a způsob propočtu velikosti pojistného plnění, a zvláštní pojistné podmínky, konkretizující všeobecné pojistné podmínky pro dané pojištění. Všeobecné pojistné podmínky i zvláštní pojistné podmínky jsou součástí pojistné smlouvy.

Pojistná smlouva představuje právní dokument, který završuje dvoustranný právní akt. Na základě pojistné smlouvy, vzniká smluvní pojištění fyzických a právnických osob.

Pojistná smlouva se obvykle vyhotovuje v písemné podobě a vyjadřuje konkrétní pojistné podmínky a podmínky realizace pojištění. V některých případech vzniká pojištění i bez pojistné smlouvy, jedná se zejména o zákonná pojištění a o pojištění, která mají krátkodobý charakter. Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistné za poskytnutou pojistnou ochranu. Pojistná smlouva obvykle obsahuje specifikaci osob pojistitele, pojistníka, pojištěného, oprávněné osoby, formu pojištění, výši pojistného stejně jako splatnost a formu placení pojistného, pojistnou dobu a pojistné podmínky.

Pojistná doba představuje dobu, na kterou je sjednáno pojištění. Pojištění může být sjednáno buď na dobu určitou, nebo na dobu neurčitou. Pojistná doba se dále dělí na jednotlivá pojistná období, na které je placeno pojistné.

Pojistné je označení pro cenu za poskytnutou pojistnou ochranu, úplatu za přenesení negativních finančních důsledků nahodilosti z jednotlivých subjektů na pojistitele. Velikost pojistného by měla vycházet z velikosti rizika a z nákladů pojistitele spojených s provozem pojištění. Pojistné může být uplatněno ve dvou podobách, jednorázové pojistné nebo běžné pojistné. Jednorázové pojistné pojistník uhradí najednou na počátku pojistné doby. Běžné pojistné je pojistníkem hrazeno pravidelně v rámci jednotlivých pojistných období.

Pojistným plněním se rozumí pojišťovnou vyplacené náhrady škod na pojištěném majetku fyzických a právnických osob a výplaty z úrazového, životního a důchodového pojištění. Podmínkou výplaty je realizace nahodilosti, popřípadě i jiné, v životě člověka významné události. Jinou významnou událostí se rozumí například věková hranice pro odchod do starobního důchodu, rodičovství apod.

Poskytnout pojistné plnění znamená zaplatit pojištěnému spravedlivou náhradu škody, kterou utrpěl na svém nebo na cizím pojištěném majetku, jestliže na jeho uchování má finanční zájem. V majetkovém pojištění bývá pravidlem, že odškodnění může být pouze jediné, i kdyby měl majitel uzavřeno několik pojištění, jež se týkají téže věci. V praxi se potom pojistitelé podílejí na úhradě celkové škody v určitém poměru. Z pojištění je odškodňována jen skutečná výše škody i v případě, pokud by měl pojištěný pro případ události sjednanou vyšší pojistnou částku.

Hodnota zničené nebo poškozené věci, stanovená pojišťovnou v rámci odškodňování, obvykle nevychází ze směnné hodnoty věci na aktuálním trhu. Vedle zamezení vzniku motivů morálního rizika nebo protispolečenského jednání, by výplata peněz, měla ekonomickému

subjektu vytvořit stejnou hmotnou situaci, jakoby škoda nenastala. To ovšem automaticky neznamená vyplacení částky na úrovni současné směnné tržní hodnoty, ale tzv. aktuální časové ceny věci.

Zcela jiný problém nastává při odškodňování smrti nebo poškození zdraví člověka. Za předpokladu abstrahování od etických hledisek, se mohou při oceňování hodnoty lidského života použít pomocné metody. Jednou z pomocných metod je jeho vlastní ocenění sebe sama sjednanou výší pojistné částky pro případ smrti s pojišťovnou.

Pokud je uplatněno pojistné plnění v peněžní podobě, je představováno:

- **náhradou škody** u pojištění kryjících konkrétní potřeby pojištěných, zejména pojištění majetku a pojištění odpovědnosti,
- **výplatou pojistného plnění** u pojištění kryjících abstraktní potřeby, zejména úrazové, důchodové a nemocenské pojištění.

2.2.2 Formy pojištění

Pojištění se člení podle kombinace hlediska věcného vymezení produktu a kalkulačního hlediska na pojištění škodová a pojištění obnosová.

Pojištění obnosová, historicky též nazývaná jako pojištění sumová nebo pojištění na pojistnou částku v užším slova smyslu, jsou takové pojistně-technické konstrukce, při kterých je ujednáno peněžní obnos buď v pojistné smlouvě, nebo stanoven pojistnými podmínkami jako pojistné plnění v případě, že nastane pojistná událost. Ujednání pojistné částky, která nemá a nebude mít přímý vztah ke škodě, se uplatňuje hlavně v případech, kdy lze obtížně ohodnotit výsledek dopadu nahodilosti peněžním vyjádřením. Takto konstruované pojištění se nejčastěji užívá v úrazovém a životním pojištění a částečně při újmách na zdraví v pojištění odpovědnosti za škody. Pojištění obnosová se tedy používají v případech, kdy se obtížně objektivně ohodnocují škody na životech a zdraví lidí.

Pojištění škodová, též nazývaná jako pojištění zájmová, jsou taková pojištění, kde mezi výší plnění z pojištění a výší vzniklé škody je bezprostřední vztah. Takto konstruované pojištění se užívá v majetkovém pojištění a při odškodňování majetkových ztrát v odpovědnostním pojištění.

Za základní kritérium dělení na škodová a obnosová pojištění se považuje vztah vypláceného pojistného plnění k finanční zhodnotitelnosti pojistné události.

2.2.3 Vznik a zánik pojištění

Komerční pojištění vzniká obvykle prvním dnem po uzavření pojistné smlouvy, pokud nebylo dohodnuto, že vznikne již uzavřením pojistné smlouvy nebo později. K zániku pojištění může dojít, pokud u pojištění sjednaného na dobu určitou uplyne doba pojištění, dohodou, pokud se dohodnou pojistitel a pojistník, výpovědí ze strany pojistitele nebo pojistníka, nezaplacením pojistného, odstoupením od smlouvy ze strany pojistitele či pojistníka, odmítnutím plnění ze strany pojistitele, zánikem pojistného nebezpečí či pojištěné věci, změnou vlastnictví věci, smrtí pojištěné osoby nebo zánikem pojištěné právnické osoby.

2.3 Neživotní pojištění

Jak již bylo zmíněno dříve, základním členěním komerčního pojištění je členění podle druhu krytých pojistných nebezpečí a to na pojištění životní a pojištění neživotní. V kontextu práce je následně specifikováno neživotní pojištění.

Neživotní pojištění je velice různorodé a zahrnuje krytí celé škály pojistných nebezpečí neživotního charakteru. V rámci neživotních pojištění jsou kryta rizika různého charakteru, mezi něž patří:

- rizika ohrožující zdraví a životy osob (úraz, nemoc, invalidita apod.),
- rizika vyvolávající přímé věcné škody (živelní rizika, odcizení, vandalství, strojní rizika apod.),
- rizika vyvolávající finanční ztráty (přerušení provozu, úvěrová rizika, rizika finančních ztrát, odpovědnostní rizika apod.).

Neživotní pojištění lze členit na pojištění osob, majetku a odpovědnosti, přičemž v současné době lze jednotlivé typy pojistných produktů kombinovat s cílem kompletní nabídky pojistné ochrany. Z pohledu charakteristiky těchto produktů dělíme neživotní pojištění do následujících oblastí:

- neživotní pojištění osob (úrazové pojištění, nemocenské pojištění),
- pojištění majetková,
- pojištění finančních ztrát a záruk,
- pojištění odpovědnosti za škody,
- pojištění právní ochrany.

Cílem této práce je výběr optimálního produktu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání, proto je následující kapitola zaměřena na bližší charakteristiku pojištění odpovědnosti za škody.

2.4 Pojištění odpovědnosti za škody

Nedokonalost lidské společnosti a člověka samotného je vedle nespoutaných živelných sil významným generátorem negativních důsledků realizace nahodilosti. Objektivní nedokonalosti lidských smyslů a další subjektivní lidské vlastnosti, jakými jsou například neznalost, nezkušenost, nedbalost, omyl, selhání atd., mohou být v tomto ohledu zdrojem a příčinou nebezpečí. Z tohoto předpokladu tedy plyne, že prakticky při jakémkoliv druhu lidské činnosti může dojít ke způsobení škody jinému subjektu na zdraví nebo majetku. Poškozený může uplatňovat nárok na náhradu vzniklé škody vůči tomu, kdo mu škodu svým jednáním způsobil.

2.4.1 Pojetí odpovědnosti

Odpovědnost může být pojata jako odpovědnost subjektivní nebo objektivní. V případě odpovědnosti subjektivní neboli odpovědnosti za zavinění, se předpokládá, že za zavinění škody je zodpovědný ekonomický subjekt, kdežto v případě odpovědnosti objektivní neboli odpovědnosti za výsledek, vzniká odpovědnost bez ohledu na zavinění nebo nezavinění.

Do pojištění by obecně měla být zahrnována pouze odpovědnost, jež má charakter nahodilosti. V rámci odpovědnostních pojištění se mnohem častěji vychází z pojetí objektivní odpovědnosti. Konstrukce pojištění odpovědnosti může vycházet ze dvou základních principů:

- princip Loss Occurence,
- princip Claims Made.

Princip Loss Occurence znamená, že jsou z pojištění kryty škody vzniklé v době platnosti pojistné smlouvy a nároky poškozených budou uhrazeny z pojištění bez ohledu na to, kdy dojde ke konečné dohodě nebo soudnímu rozhodnutí o výši odškodnění. Projednávání odpovědnosti za škody může trvat i několik let a konečná výše náhrad za škodu bude známa až po určité době, proto někdy rozsah náhrady nemusí být s ohledem na škody dostatečný.

Princip Claims Made znamená, že jsou z pojištění kryty škody, které mohly nastat v minulosti, ale jejich následky se projeví až v průběhu pojistného období platné pojistné smlouvy. Pojistnou událostí není okamžik vzniku škody, ale okamžik, kdy poškozený uplatnil nárok na náhradu škody u pojištěného.

2.4.2 Právní podstata pojištění odpovědnosti

Základem právního schématu je, že pojištěný musí být v rámci konkrétních právních norem za vzniklou škodu odpovědný a je tudíž povinen ji poškozenému uhradit. Pro stanovení odpovědnosti za škodu je požadováno, aby pojištěný svým subjektivním jednáním porušil povinnost, jež mu určuje právní předpis, jinými slovy, aby škodu jednoznačně zavinil. Existuje i tzv. objektivní odpovědnost za výsledek, kdy pro vznik nároku na náhradu škody stačí, pokud ke škodné události došlo v souvislosti s onou nebezpečnou činností a zavinění se nezjišťuje. Jedná se o zvlášť nebezpečné činnosti nebo činnosti, při kterých se mohou realizovat rizika velkého rozsahu a ekonomického dopadu. Toto jsou dvě hlavní koncepce pojetí odpovědnosti za škody a mezi nimi se nachází prostor pro další alternativy, například stanovení odpovědnosti na základě míry účasti na škodním ději apod.

2.4.3 Obsah produktů pojištění odpovědnosti

Pojišťovny jako instituce, specializované na přebírání rizika za individuální subjekty, nabízejí celou řadu různých produktů pojištění odpovědnosti za škody. Takto konstruované druhy pojištění ukládají pojištěnému subjektu nárok, aby za něj pojišťovna uhradila škodu vzniklou třetí osobě, pokud se na tuto škodnou událost vztahují podmínky ujednané v pojistné smlouvě a pokud je pojištěný za vzniklou škodu odpovědný.

V rámci odpovědnostních pojištění pojistné plnění zahrnuje:

- náhradu škody, a to škody na zdraví, na věcech, finanční ztráty,
- náklady na obhajobu pojištěného v souvislosti se škodou, kterou má pojišťovna uhradit,
- náklady na soudní řízení o náhradě škody, pokud bylo nutné ke zjištění odpovědnosti pojištěného a výše plnění pojišťovny.

Obecně, pokud pojištěný způsobil škodu třetí osobě a je za ni odpovědný, pak se obvykle podle právních předpisů odškodňují tyto položky:

- ztráta na výdělku po dobu a pak i po ukončení pracovní neschopnosti,
- náklady léčení,

- ztráta na důchodu,
- věcná škoda,
- náklady pohřbu,
- jednorázové odškodnění pozůstalých,
- náklady na výživu pozůstalých,
- bolestné a tzv. ztížení společenského uplatnění.

Odškodňování výše uvedených položek je samozřejmě závazným obsahem pojistných produktů, které kryjí důsledky rizika odpovědnosti za škody. Takovýchto produktů je celá řada, ale pojišťovny nejčastěji nabízejí:

- pojištění odpovědnosti za škody v občanském životě, příkladem může být krytí rizika odpovědnosti za škody způsobené nezletilými dětmi,
- pojištění odpovědnosti za škody majitele budovy, například odpovědnost za neposypaný zledovatělý chodník,
- pojištění odpovědnosti z výkonu povolání, krytí škody způsobené zaměstnancem zaměstnavateli,
- pojištění odpovědnosti profesních komor,
- pojištění odpovědnosti podnikatelů,
- pojištění odpovědnosti za vady výrobků atd.

Z makroekonomického hlediska nejdůležitějšími druhy odpovědnostního pojištění jsou pojištění odpovědnosti podnikatele za úrazy a nemoci z povolání zaměstnanců a hlavně pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel.

2.4.4 Klasifikace pojištění odpovědnosti

Pojem pojištění se používá ve spojení s různými podobami pojištění. Jedním z členění pojištění je členění z hlediska právního. Z tohoto hlediska se pojištění rozděluje na pojištění dobrovolné a pojištění povinné, které se dále člení.

O dobrovolném pojištění se hovoří v případě, kdy v právním předpise je určena povinnost sjednání pojistné smlouvy a to v závislosti na rozhodnutí zájemce o pojištění.

Pojištění povinné se dělí na povinné smluvní, kdy v právním předpise je určena povinnost sjednání pojistné smlouvy pro dané subjekty a zákonné, kdy povinnost pojištění pro příslušné subjekty vyplývá ze zákona a kdy se pojistná smlouva nesjednává. Povinnost

platit pojistné ve vymezené výši, vymezené instituci a ve vymezených termínech vyplývá z právního předpisu.

V celé řadě konkrétních pojistných produktů se vyskytuje odpovědnostní pojištění. Podle charakteru odpovědnostních rizik lze rozdělit tyto produkty do následujících oblastí:

- odpovědnostní pojištění vozidel,
- odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- profesní odpovědnostní pojištění,
- obecné odpovědnostní pojištění.

V následujícím textu práce je blíže charakterizováno pojištění profesní a obecné odpovědnosti. Dále je podrobně popsáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání.

Pojištění profesní odpovědnosti za škodu zahrnuje pojištění odpovědnosti za škody celé řady profesí. Osoby provozující dané profese jsou ze zákona odpovědné za profesní chyby a omyly. V našich podmínkách se vyskytuje řada smluvně povinných profesních odpovědnostních pojištění. Sjednání pojištění je tudíž nezbytnou podmínkou pro výkon povolání a patří k nim:

- odpovědnostní pojištění advokátů,
- odpovědnostní pojištění stomatologů, lékařů a lékárníků,
- odpovědnostní pojištění veterinárních lékařů,
- odpovědnostní pojištění notářů,
- odpovědnostní pojištění daňových poradců,
- odpovědnostní pojištění auditorů,
- odpovědnostní pojištění autorizovaných architektů, inženýrů a techniků,
- odpovědnostní pojištění patentových zástupců,
- odpovědnostní pojištění komerčních právníků,
- odpovědnostní pojištění pojišťovacích zprostředkovatelů.

Obecné odpovědnostní pojištění zahrnuje celou řadu druhů pojištění odpovědnosti za škody, a to jak pro jednotlivce, tak pro podnikatelské subjekty.

K pojištěním odpovědnosti za škody jednotlivců patří například pojištění odpovědnosti za škody způsobené v běžném občanském životě, z něhož jsou kryty odpovědnostní škody vzniklé třetí osobě v souvislosti s běžnou činností občana, pojištění odpovědnosti za škody

vlastníka nemovitosti, odpovědnostní pojištění držitelů zvířat, odpovědnostní pojištění z výkonu povolání v případě, že zaměstnanec z nedbalosti způsobí škodu svému zaměstnavateli, pojištění odpovědnosti za škodu občana podnikatele.

Speciální druhy odpovědnostního pojištění se vyskytují vedle obecného odpovědnostního pojištění podniků, z něhož jsou kryty škody vyplývající z obecné odpovědnosti vůči třetím osobám. Mezi speciální druhy odpovědnostního pojištění bychom mohli zařadit pojištění odpovědnosti za výrobek, pojištění odpovědnosti za škody na životním prostředí, pojištění odpovědnosti vedoucích pracovníků podniku.

Pojištěním odpovědnosti za výrobek jsou kryty škody vzniklé na zdraví, na životech a na majetku při používání určitého výrobku v případě, že za ně výrobce podle zákonů dané země odpovídá. Oprávněné nároky poškozených osob nahrazuje pojištěnému pojištění odpovědnosti za výrobek, jestliže jejich nárok za újmu způsobenou výrobkem byl soudem přiznán. Bez uplatnění tohoto druhu pojištění by dovozce v některých případech nemohl zboží dovážet, neboť je povinností sjednat pojištění odpovědnosti z důvodu ochrany zájmů poškozených osob v případě, že by odpovědná osoba nemohla nároky uhradit.

V případě, že pojistitel sjednává pojištění odpovědnosti za výrobek, vychází při ohodnocení rizika především z výše obratu, počtu a výše dříve uplatněných nároků na odškodnění, oblastního vymezení prodeje výrobku a délky doby, kdy je výrobek v prodeji.

Pojištění odpovědnosti za škodu manažerů, ředitelů a členů představenstev zahrnuje krytí škod v souvislosti s odpovědností těchto osob v důsledku jejich jednání nebo nečinností jednání, opomenutí, přehlédnutí atd., porušení zásad nebo pokynů schválených orgány společnosti jako valnou hromadou, členskou schůzí atd., porušení rozsahu svého jednatelského oprávnění nebo vztahu z doby trvání pojištění.

Pojištění odpovědnosti za škody způsobené při výkonu povolání se obecně vztahuje na škody, způsobené při plnění úkolů v pracovněprávním nebo služebním vztahu, za které odpovídá, podle ustanovení zákoníku práce, zaměstnanec. Další pojistnou ochranou jsou pojištění škod na movitých věcech svěřených nebo užívaných k výkonu práce. Výjimkou jsou škody způsobené zanedbáním předepsané obsluhy a údržby.

Obecně jsou z pojištění odpovědnosti vyloučeny škody způsobené úmyslně, škody na životním prostředí, škody přímo či nepřímo způsobené v důsledku válečných událostí,

vzpoury, stávky apod. V případě, že pojištěný má svěřený automobil k výkonu své práce, pojištění se nevztahuje na škody vzniklé po požití alkoholických či jiných omamných látek.

Důležitou vlastností tohoto pojištění je, že se vztahuje pouze na zaměstnavatele, kteří mají sídlo na území České republiky. Pojišťovny stanovují limity plnění ve svých smlouvách, jelikož ze zákoníku práce vyplývá, že zaměstnavatel má právo vymáhat po zaměstnanci náhradu škody maximálně do výše 4,5 násobku průměrného měsíčního platu.

Pojištění odpovědnosti je stále žádanějším druhem pojištění, protože zaměstnavatelé začali důsledněji než dříve uplatňovat vůči svým zaměstnancům nároky na náhradu škod, které jim způsobili. Toto pojištění plní také významnou funkci právní ochrany proti neoprávněným a nepřiměřeným požadavkům na náhradu škody uplatňovaným zaměstnavatelem proti zaměstnanci.

Další informace o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání a charakteristika konkrétních vybraných produktů tohoto pojištění jsou obsahem kapitoly 3.

2.5 Podstata rozhodování

Rozhodování patří mezi jednu z nejvýznamnějších činností, které manažeři uskutečňují v rámci managementu. Rozhodování lze chápat jako jádro řízení a v mnoha případech je také jako synonymum řízení chápáno. Význam rozhodování se projevuje především v tom, že kvalita a výsledky těchto procesů, ovlivňují zásadním způsobem efektivnost fungování a budoucí prosperitu organizací. Nekvalitní rozhodování může být jednou z významných příčin podnikatelského neúspěchu.

S problémy vícekriteriálního rozhodování se často setkáváme i v každodenním životě. Metody vícekriteriálního rozhodování hrají stále větší roli v běžných rozhodovacích situacích. První ze dvou hlavních důvodů proč tomu tak je, spočívá v tom, že téměř žádná rozhodovací situace není charakterizována pouze jediným kritériem. Druhý důvod je ve vývoji metod operační analýzy a rozpracování celé řady vícekriteriálních postupů.

Úlohami vícekriteriálního rozhodování budeme nazývat takové rozhodovací úlohy, ve kterých se důsledky rozhodnutí posuzují podle více kritérií. Do této kategorie spadají velmi různorodé úlohy. Z tohoto důvodu není možné předložit univerzální teorii a z ní vyplývající rozhodovací algoritmus, který by byl vhodný pro všechny typy úloh. Na začátek je proto vhodné uvést klasifikaci úloh vícekriteriálního rozhodování.

Způsob zadání množiny přípustných variant je důležitým klasifikačním hlediskem a jsou rozlišovány tyto dva typy modelů:

- model vícekriteriálního hodnocení variant, je-li množina přípustných variant zadaná ve formě konečného seznamu,
- model vícekriteriálního programování, je-li množina přípustných variant vymezena souborem podmínek, které rozhodovací alternativy musí splňovat, aby byly přípustné.

Rozhodování v úlohách vícekriteriální optimalizace se zakládá na transformaci informací, jež jsou k dispozici o rozhodovacích variantách a o cílech sledovaných uživatelem.

Rozhodovací procesy lze chápat, jako procesy řešení rozhodovacích problémů, tedy problémů s více, alespoň se dvěma, variantami řešení. Jestliže se vychází z toho, že základním atributem rozhodování je proces volby, tzn. posuzování jednotlivých variant a výběr rozhodnutí, tj. optimální varianty, pak problémy s jedním řešením nejsou tedy rozhodovacími problémy a řešení těchto problémů není rozhodovacím procesem. Rozhodování a celý rozhodovací proces je ovlivněn řadou faktorů, mezi které například patří:

- rozhodovací problémy, především jejich charakter a závažnost,
- podmínky pro rozhodování, zejména disponibilní čas, míra rizika a nejistoty,
- osobnost rozhodovatele, jeho přístup k rozhodování, styl rozhodování, ale i minulé zkušenosti.

Rozhodovací procesy jsou tvořeny ze vzájemně závislých a návazných činností, které lze dekomponovat do určitých složek označovaných jako etapy nebo jako fáze těchto procesů. Rozhodovací procesy lze rozčlenit do etap dvěma způsoby, a to:

- podrobně, kdy rozlišujeme větší počet dílčích složek,
- agregovaně, kdy se pracuje s dekompozicí rozhodovacího procesu do poměrně malého počtu etap.

Podrobnější členění rozhodovacích procesů může rozlišovat těchto osm etap. Identifikace rozhodovacích problémů je první etapou. Její náplní je zejména získávání, analýza a vyhodnocování informací o subjektu rozhodování. Další etapou je analýza a formulace rozhodovacích problémů. Předmětem této fáze je hlubší poznání problému, tj. problémové situace, stanovení jeho základních prvků, vyjasnění podstaty zahrnující určení příčin vzniku problému a cílů jeho řešení. Formulace rozhodovacího problému je pak cílem této fáze. Následuje stanovení kritérií hodnocení variant. Navržené varianty řešení rozhodovacího problému budou posuzovány a hodnoceny podle těchto kritérií. Čtvrtou etapou

je tvorba variant řešení rozhodovacích problémů. Jde o proces s vysokými nároky na tvůrčí aktivity, jehož výsledkem je nalezení a formulace takových směrů činnosti, které zajistí dosažení cílů řešení daného problému. Náplní etapy stanovení důsledků variant rozhodování je zjištění předpokládaných dopadů jednotlivých variant rozhodování. Další etapou je hodnocení důsledků variant rozhodování a výběr varianty určené k realizaci. Mohou nastat dva výsledky procesu hodnocení. Buď dojde k určení celkově nejvýhodnější varianty, tj. optimální varianty nebo k preferenčnímu uspořádání variant, tj. jejich seřazení podle celkové výhodnosti. Etapa realizace zvolené varianty rozhodování již představuje praktickou implementaci rozhodnutí. Poslední etapou je kontrola výsledků realizované varianty, kdy jde především o stanovení odchylek skutečně dosažených výsledků realizace vzhledem ke stanoveným cílům. V případě, že budou existovat významné odchylky, je třeba připravit a realizovat nápravná opatření, nebo pokud se tyto cíle jeví jako nereálné, je třeba je korigovat.

Za rozhodovací proces se někdy považuje pouze prvních šest etap. Vzhledem k tomu, že tyto etapy předcházejí rozhodnutí, označují se souhrnně jako příprava rozhodnutí. Etapa realizace zvolené varianty rozhodování je pak závěrečnou etapou rozhodovacího procesu a představuje vlastní rozhodnutí. Kontrola výsledků realizované varianty se v takovém případě stává součástí kontrolních procesů.

Příkladem agregovanějšího členění rozhodovacích procesů může být rozlišení čtyř etap, které zahrnují analýzu okolí, návrh řešení, volbu řešení a kontrolu výsledků.

Mezi základní prvky rozhodovacích procesů patří bezpochyby cíl rozhodování, kritéria hodnocení, subjekt rozhodování a varianty rozhodování.

Cílem rozhodování je určitý stav, kterého se má řešením rozhodovacího problému dosáhnout. Řešení rozhodovacího problému nesleduje obvykle dosažení jednoho cíle, ale jde o dosažení většího počtu cílů.

Kritéria hodnocení představují hlediska zvolená rozhodovatelem, jež slouží k posouzení výhodnosti jednotlivých variant rozhodování z hlediska dosažení. Uplatnění kritérií hodnocení při posuzování výhodnosti jednotlivých variant rozhodování vyžaduje pochopit určité odlišnosti kritérií. Jsou rozlišována kritéria, jejichž důsledky variant vzhledem k těmto kritériím jsou vyjádřeny číselně, kvantitativní kritéria, nebo slovně, kvalitativní kritéria. Podle povahy kritéria jsou rozlišována kritéria minimalizační, tzn., že nejlepší

varianty mají nejnižší hodnoty a kritéria maximalizační, tzn., že nejlepší varianty mají nejvyšší hodnoty.

Subjektem rozhodování, rozhodovatelem, je osoba, která rozhoduje, tzn., že volí variantu určenou k realizaci. Subjektem rozhodování může být jednotlivec, pak se hovoří o individuálním subjektu rozhodování nebo skupina lidí, v tom případě se jedná o kolektivní subjekt rozhodování.

Varianta řešení problému, varianta rozhodování, představuje možný způsob jednání rozhodovatele, který má vést k řešení problémů, tedy ke splnění stanovených cílů. U některých rozhodovacích problémů jsou varianty jejich řešení dány nebo známy, ale v mnoha případech je tvorba varianty výsledkem obtížného, časově i na tvůrčí přístup náročného procesu vyhledávání a zpracování informací.

2.5.1 Hodnocení variant rozhodování

V následujícím textu jsou přiblíženy způsoby, jakými se lze vypořádat se složitostí volby variant, které jsou hodnoceny podle více kritérií hodnocení. Jsou zde popsána specifika vícekritériálního rozhodování, proces hodnocení variant a volba varianty určené k realizaci, přístupy k vícekritériálnímu hodnocení variant a základní přednosti metod vícekritériálního hodnocení variant.

Mezi základní specifika vícekritériálního rozhodování především patří:

- multikritériální charakter rozhodovacích problémů,
- neaditivnost kritérií,
- smíšený soubor kritérií.

Počet kritérií hodnocení je základním aspektem při hodnocení variant. Čím je počet kritérií vyšší, tím je toto hodnocení obtížnější. Monokritériální charakter rozhodovacích problémů je v praxi výjimkou, převážně se objevuje u dobře strukturovaných problémů. Daleko častější jsou problémy, pro které je charakteristická nutnost posuzovat a hodnotit varianty jejich řešení z více hledisek. Mají tedy vícekritériální charakter.

Konečným výsledkem fáze rozhodovacího procesu může být jednak stanovení takové varianty řešení rozhodovacího problému, která nejlépe splňuje cíle řešení tohoto problému, tj. celkově nejvýhodnější varianty nebo určení preferenčního uspořádání variant, tj. jejich seřazení podle celkové výhodnosti. Varianta určená k realizaci by měla být variantou

přípustnou, tzn., že je nutné ze souboru hodnocených variant vyřadit ty varianty, které jsou nepřípustné.

V praxi jen ojediněle nastává situace, že v souboru hodnocených variant existuje jen jedna varianta, jež je nejlepší z hlediska všech kritérií. Z určitých hledisek jsou některé varianty lepší a naopak podle jiných kritérií jsou tyto varianty horší než jiné. Tento fakt plyne z povahy některých kritérií, kdy jejich protisměrné působení je logické.

Velký počet kritérií hodnocení výrazně zatěžuje samotné hodnocení. To může vést k tomu, že rozhodovatelé, kteří jsou vedeni snahou, vyrovnat se se složitostí vícekritériálního hodnocení, redukuje počet kritérií, zanedbáním některých, zpravidla méně významných kritérií. V extrémním případě dojde k vyloučení všech kritérií až na jediné, nejvýznamnější kritérium hodnocení. Tímto dojde k převodu vícekritériálního hodnocení na hodnocení jednokritériální, což v mnoha případech může znamenat nepřijatelné zjednodušení.

Snahou jiného přístupu k vícekritériálnímu hodnocení je převod všech kritérií na stejnou měrnou jednotku, zpravidla na hodnotové vyjádření, která by zajistila aditivnost jednotlivých kritérií. Další významná skupina metod vícekritériálního hodnocení je založena na převodu všech kritérií na bezrozměrné vyjádření nebo na párové srovnání variant. Tyto přístupy vyžadují stanovení vah kritérií. Specifický přístup k výběru optimální varianty poskytuje kompenzační metoda, která pomocí principu dominance a ekvivalentních výměn vede k postupnému vylučování variant kritérií hodnocení.

Metody vícekritériálního hodnocení mají řadu předností. Mezi základní přednosti patří, že:

- umožňují rozhodovateli posuzovat varianty vzhledem k rozsáhlému souboru kritérií,
- nutí rozhodovatele, aby explicitně vyjádřil svoje chápání důležitosti jednotlivých kritérií hodnocení,
- proces hodnocení variant činí transparentním, reprodukovatelným a jasným i pro jiné subjekty, kterých se volba varianty dotýká.

Většina metod vícekritériálního hodnocení variant vyžaduje v první řadě stanovit váhy jednotlivých kritérií hodnocení.

2.5.2 Metody stanovení vah kritérií

Vícekritériální rozhodování je v podstatě modelování rozhodovacích situací, ve kterých je definovaná množina variant a soubor kritérií. Podle těchto kritérií jsou varianty hodnoceny. Důležitou součástí modelu je modelování preferencí rozhodovatele.

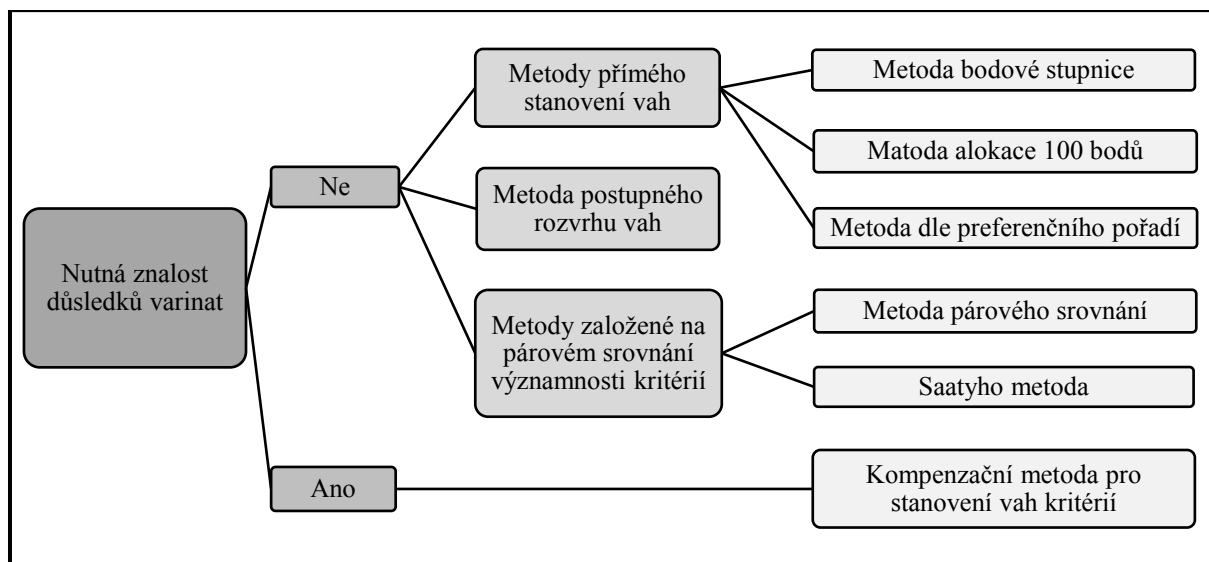
Dále jsou uvedeny dva přístupy, jak modelovat preference mezi kritérii a s tím související požadované informace od rozhodovatele:

- ordinální informace o kritériích, tzn. jejich uspořádání od nejvíce důležitého po nejméně důležité,
- kardinální informace o kritériích ve formě vah.

Váhy kritérií, někdy také nazývané jako koeficienty významnosti, jsou číselně vyjádřeným odrazem jejich významnosti, tj. důležitosti sledovaných cílů, které jsou transformovány do jednotlivých kritérií.

Čím je kritérium významnější, přesněji řečeno, za čím významnější je rozhodovatel považuje, tím je jeho váha vyšší a obráceně, méně významným kritériím je přisouzena nižší váha. Zpravidla se tyto váhy normují tak, aby jejich součet byl roven jedné a to z důvodu dosažení srovnatelnosti vah souboru kritérií, které mohou být stanoveny různými metodami.

Obr. 2.1: Přehled metod pro stanovení vah kritérií

Zdroj: Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje (Fotr, Švecová, 2010)

Postupně se vytvořil větší počet metod stanovení vah kritérií, lišící se především svojí složitostí, která je odrazem různého algoritmického základu jednotlivých metod. Tento aspekt se odráží ve srozumitelnosti pro uživatele a v náročnosti na typ informací, které je potřebné

pro stanovení vah od rozhodovatele získat. Přehled metod pro stanovení vah kritérií uvádí Obr. 2.1.

Základní členění metod souvisí s potřebou znát důsledky všech variant pro jednotlivá kritéria. V případě, že je stanovení vah nezávislé na znalosti důsledků variant, pak lze využít metody přímého stanovení vah nebo metody založené na párovém srovnání významnosti kritérií. Mezi metody přímého stanovení vah patří metoda bodové stupnice, metoda alokace 100 bodů a metoda stanovení vah kritérií porovnáním kritérií pomocí jejich preferenčního pořadí. Metody založené na párovém srovnání významnosti kritérií zahrnují metodu párového srovnání, nazývanou také jako Fullerův trojúhelník, a Saatyho metodu. Pokud je stanovení vah závislé na znalosti důsledků variant, pak metoda, která z těchto důsledků vychází, se nazývá kompenzační metoda pro stanovení vah kritérií.

V kontextu práce jsou popsány jen ty metody, které jsou v kapitole 4 aplikovány.

2.5.2.1 Metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnání

Metoda párového srovnání a Saatyho metoda stanovení vah kritérií jsou vybranými představiteli metod stanovení vah kritérií založených na párovém srovnání. Pro tyto metody je charakteristické zjišťování preferenčních vztahů dvojic kritérií. V této práci jsou dále popsány obě tyto metody.

Metoda párového srovnání, je někdy nazývána také jako Fullerův trojúhelník, jak již bylo zmíněno výše. Tato metoda je založena na principu zjištění počtu preferencí kritéria s ohledem na ostatní kritéria v souboru.

Určování preferencí podle metody párového srovnání může probíhat podle schématu zobrazeného v Tab. 2.1. V pravé horní části tabulky, tj. horní trojúhelníkové matici, rozhodovatel u každé dvojice kritérií musí určit, zda preferuje kritérium uvedené v řádku před kritériem uvedeným ve sloupci. V případě že ano, pak do příslušného pole zapíše jedničku, v opačném případě nulu.

Tab. 2.1: Tabulka pro zjišťování preferencí kritérií

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	...	K _{n-1}	K _n	Počet preferencí
K ₁		1	0	...		1	
K ₂			0	...		0	
K ₃				...		0	
...						...	
K _{n-1}						1	
K _n							

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro každé kritérium se dále stanoví počet preferencí f_i , jenž se rovná součtu jedniček v řádku a součtu nul ve sloupci daného kritéria. Normované váhy se vypočítají na základě počtu preferencí jednotlivých kritérií podle vztahu

$$v_i = \frac{f_i}{\sum_{i=1}^n f_i}, \quad (2.1)$$

a počet uskutečněných srovnání je dán vztahem

$$\sum_{i=1}^n f_i = \frac{n \cdot (n-1)}{2}, \quad (2.2)$$

přičemž v_i je normovaná váha i -tého kritéria, f_i představuje počet preferencí i -tého kritéria a n zobrazuje počet kritérií.

Metoda párového srovnání má určitou nevýhodu při stanovení vah kritérií. V případě, že je počet preferencí určitého kritéria nulový, pak bude nulová i jeho váha a to i za předpokladu, že se nejedná o zcela bezvýznamné kritérium. Řešením může být uplatnění jiného vztahu, který spočívá ve zvýšení počtu preferencí u každého kritéria o jednu. Dochází tedy k úpravě ve vztahu (2.1) a to

$$v_i = \frac{f_i + 1}{n + \sum_{i=1}^n f_i}. \quad (2.3)$$

Kromě této nevýhody má metoda párového srovnání i další úskalí, např. nabízí pouze možnost, zda kritérium je či není významnější, ale již nelze říci, kolikrát je dané kritérium významnější než kritérium jiné. Výhodou metody je jednoduchost vyžadované informace od uživatele. Metoda párového srovnání je v praxi hojně využívána.

Saatyho metoda stanovení vah kritérií odstraňuje omezení metody párového srovnání a lze ji rozdělit do dvou kroků.

Prvním krokem je zjištění preferenčních vztahů pro každou dvojici kritérií, kdy jsou kritéria uspořádaná v tabulce, v jejíchž řádcích a sloupcích jsou zapsána kritéria ve stejném pořadí a následné stanovení vah kritérií, tj. velikost preference, která se vyjadřuje určitým počtem bodů ze zvolené bodové stupnice. Pro vyjádření velikosti preferencí bodové stupnice Saaty doporučuje využít deskriptory uvedené v Tab. 2.2. Důvodem, pro zvolený rozsah stupnice jsou okolnosti, že všechny prvky by měly být stejného řádu. Hodnoty 2, 4, 6 a 8 vyjadřují mezistupně.

Tab. 2.2: Saatyem doporučená bodová stupnice s deskriptory

Počet bodů	Deskriptor
1	Kritéria jsou stejně významná.
3	První kritérium je slabě významnější než druhé.
5	První kritérium je dosti významnější než druhé.
7	První kritérium je prokazatelně významnější než druhé.
9	První kritérium je absolutně významnější než druhé.

Zdroj: Manažerské rozhodování: metody, postupy a nástroje (Fotr, Švecová 2010)

V některých případech může být Saatyem doporučená bodová stupnice s deskriptory zavádějící. Doporučuje se tedy využít spíše následující postup. Nejprve uspořádat kritéria dle významu od nejvíce preferovaného po nejméně preferované, stanovit rozpětí stupnice a při stanovení preferencí uplatňovat upravenou stupnici, jež nemusí být celočíselná.

Výsledkem je získání pravé části matice velikosti preferencí, tj. Saatyho matice. V případě, že tuto matici označíme S , pak její prvky na diagonále získáme podle vztahu

$$s_{ii} = 1 \text{ pro všechna } i, \quad (2.4)$$

a prvky v levé dolní trojúhelníkové části získáme podle vztahu

$$s_{ji} = \frac{1}{s_{ij}} \text{ pro všechna } i \text{ a } j. \quad (2.5)$$

Prvky s_{ij} Saatyho matice jsou odhadem podílů vah kritérií v_i a v_j , takže platí vztah

$$s_{ij} \approx \frac{v_i}{v_j}. \quad (2.6)$$

Váhy kritérií mohou být stanoveny buď exaktními, nebo aproximativními způsoby. **Exaktní přístupy** jsou početně náročnější a u rozsáhlejších souborů kritérií předpokládají softwarovou podporu. Mezi exaktní přístupy se řadí metoda nejmenších čtverců nebo postup navržený Saatyem, který je založen na výpočtu vlastního vektoru matice relativních důležitostí. **Aproximativní postupy** umožňují jednodušší stanovení vah kritérií v Saatyho metodě. Lze získat značně hrubé odhady vah kritérií, např. tím, že jsou sečteny prvky v každém řádku Saatyho matice a vyděleny součtem všech prvků matice nebo dobré odhady vah kritérií, např. z geometrických průměrů řádků Saatyho matice, tzn., že jsou pronásobeny všechny prvky pro každý řádek a dále je určena n -tá odmocnina z tohoto součinu, kdy n je počet prvků a výsledné geometrické průměry jednotlivých řádků matice jsou poté znormovány, tzn., vyděleny součtem všech geometrických průměrů. Návrh Saatyho matice v případě, že váhy kritérií byly stanoveny aproximativními postupy, zobrazuje Tab. 2.3.

Tab. 2.3: Saatyho matice

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	Geometrický průměr	Výsledné váhy
K ₁							
K ₂							
K ₃							
K ₄							
K ₅							

Zdroj: Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje (Fotr, Švecová, 2010)

Prvky Saatyho matice nebývají většinou dokonale konzistentní. Míra konzistence se měří pomocí indexu konzistence, který Saaty definoval takto

$$I_S = \frac{l_{\max} - n}{n - 1}, \quad (2.7)$$

kde l_{\max} je největší vlastní číslo Saatyho matice a n představuje počet kritérií. Matice je považovaná za dostatečně konzistentní, jestliže hodnota indexu konzistence dosahuje nižší hodnoty než 0,1.

Saatyho metoda stanovení vah kritérií je jednou z nejčastěji používaných metod a využívá se v analytickém hierarchickém procesu (dále jen metoda AHP), který je charakterizován v kapitole 2.5.3.2.

K Saatyho metodě lze na závěr poznamenat, že při uplatnění této metody může dojít k výraznější diferenciaci vah kritérií než u ostatních metod, z důvodu nesprávné interpretace

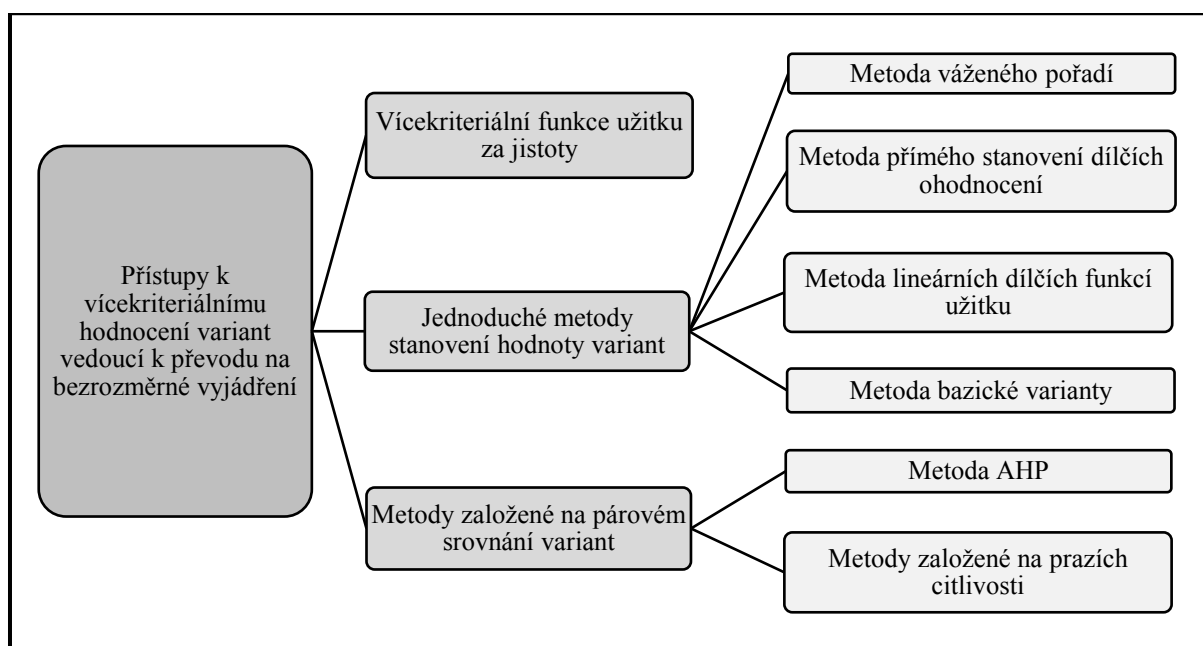
bodové stupnice při posuzování relací významu jednotlivých dvojic kritérií. Při posuzování významnosti kritérií je nutné mít na mysli, že počty bodů vyjadřují intenzitu preferencí.

2.5.3 Metody vícekritériálního hodnocení variant

Vícekritériální hodnocení variant je jednou z významných oblastí z hlediska teorie rozhodování, především proto, že metody vícekritériálního hodnocení variant mají obecný charakter, který není závislý na obsahové náplni jednotlivých variant rozhodování. Metody vícekritériálního hodnocení variant vedou k převodu na bezrozměrné vyjádření.

Přehled rozsáhlé nabídky metod vícekritériálního hodnocení znázorňuje Obr. 2.2. Pozornost bude věnována především jednoduchým metodám stanovení hodnoty variant a metodám založeným na párovém srovnání variant.

Obr. 2.2: Metody vícekritériálního hodnocení variant

Zdroj: Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje (Fotr, Švecová, 2010)

Jednoduché metody stanovení hodnoty variant jsou vhodné pro hodnocení variant vzhledem k souboru kvantitativních kritérií nebo v případě, kdy tato kritéria převažují. Jsou určitým zjednodušením vícekritériální funkce užitku za jistoty. Přehled jednoduchých metod stanovení hodnoty variant je zobrazen v Tab. 2.4, včetně vhodnosti jejich použití a hlavních nevýhod. Metody založené na párovém srovnání variant je vhodné použít v případě, kdy jsou jednoduché metody stanovení hodnoty variant méně vhodné, tzn. za předpokladu, že soubor kritérií je vesměs kvalitativní povahy.

Tab. 2.4: Přehled jednoduchých metod stanovení hodnoty variant

Metoda	Vhodnost	Nevýhoda
Váženého pořadí	Pro kvalitativní kritéria	Neodráží rozdíly mezi hodnotami u kvantitativních kritérií
Přímého stanovení dílčích ohodnocení	Pro kvantitativní i kvalitativní kritéria	Pracnost
Lineárních dílčích funkcí užítu	Pro kvantitativní i kvalitativní kritéria	Předpokládá linearitu dílčích funkcí užítu
Bazické varianty	Pro kvantitativní kritéria	Předpokládá linearitu pro výnosová kritéria a nelineární průběh pro nákladová kritéria

Zdroj: Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje (Fotr, Švecová, 2006)

V následujícím textu jsou z metod vícekritériálního hodnocení variant vedoucích k převodu na bezrozměrné vyjádření vybraná a blíže specifikovaná z jednoduchých metod stanovení hodnoty variant metoda bazické varianty a z metod založených na párovém srovnání variant metoda AHP.

2.5.3.1 Jednoduché metody stanovení hodnoty variant

Jednoduché metody stanovení hodnoty variant se snaží o aditivizaci kritérií transformací hodnot kritérií na bezrozměrnou aditivní veličinu, která se označuje jako hodnota nebo užitek.

Výhodou těchto metod je jejich srozumitelnost a relativně malá náročnost na uživatele. To je důvodem rozšíření těchto metod v praxi.

Celkové ohodnocení variant se u jednoduché metody stanovení hodnoty variant stanoví jako vážený součet dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím, tzn., ve tvaru

$$H^j = \sum_{i=1}^n v_i \cdot h_i^j \text{ pro } j = 1, 2, \dots, m, \quad (2.8)$$

kde H^j je celkové hodnocení j -té varianty, v_i představuje váhu i -tého kritéria, h_i^j zobrazuje dílčí ohodnocení j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu, n charakterizuje počet kritérií hodnocení a m je počet variant.

Metoda bazické varianty je založena na stanovení dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím a to pomocí porovnání hodnot důsledků variant vždy s hodnotami tzv. bazické varianty.

Bazická varianta může být chápána dvěma způsoby a to buď jako varianta, která dosahuje nejlepších hodnot kritérií z daného souboru variant nebo jako varianta, která nabývá pro jednotlivá kritéria právě požadovaných hodnot. Bazická varianta může být také označena jako standard nebo ideál.

V případě, že jsou důsledky bazické varianty vzhledem k jednotlivým kritériím označeny jako x_i^b , $i = 1, 2, \dots, n$, pak dílčí ohodnocení variant vzhledem ke kritériím výnosového typu je stanoveno podle vztahu

$$h_i^j = \frac{x_i^j}{x_i^b} \quad (2.9)$$

a dílčí ohodnocení variant vzhledem ke kritériím nákladového typu podle obdobného vztahu

$$h_i^j = \frac{x_i^b}{x_i^j}. \quad (2.10)$$

2.5.3.2 Metody založené na párovém srovnání variant

Metody založené na párovém srovnání variant mají jeden společný rys a to ten, že základní informace pro stanovení preferenčního uspořádání variant tvoří výsledky párového srovnání těchto variant vzhledem k jednotlivým kritériím hodnocení. Metody založené na párovém srovnání variant jsou vhodné pro hodnocení variant při souboru kvalitativních kritérií, resp. v situacích se smíšeným souborem kritérií, kde kvalitativní kritéria převažují.

Metoda AHP je někdy také označována jako Saatyho metoda. Metoda pro analýzu rozhodovacích problémů pomocí hierarchického znázornění byla navržena v roce 1980 profesorem Saatyem. Tato metoda zjednodušuje a urychluje přirozený proces rozhodování.

Jedním ze způsobů jak rozhodovací problém interpretovat a přiblížit uživateli je možnost znázornit jej jako určitou hierarchickou strukturu.

Hierarchickou strukturou se rozumí lineární struktura obsahující několik úrovní. Každá z těchto úrovní zahrnuje několik prvků. Jednotlivé úrovně hierarchické struktury jsou

uspořádány od obecného ke konkrétnímu. Platí zde, že čím obecnější jsou prvky ve vztahu k danému rozhodovacímu problému, tím zaujímají v jemu příslušející hierarchii vyšší úroveň a naopak, čím konkrétnější jsou prvky ve vztahu k danému rozhodovacímu problému, tím zaujímají v jemu příslušející hierarchii nižší úroveň.

Mezi prvky bezprostředně po sobě následujících úrovní existují vazby nadřízenosti a podřízenosti. Prvky na nižší úrovni jsou ovlivňovány nebo přímo řízeny prvky na vyšší úrovni. Intenzita vzájemného působení jednotlivých prvků v hierarchii může být určitým způsobem kvantifikována.

Nejvyšší úroveň hierarchie obsahuje pouze jeden prvek, kde je definovaný cíl vyhodnocování nebo analýzy. Tomuto prvku je přiřazena hodnota 1, která se poté dělí mezi prvky na druhé úrovni. Ohodnocení prvků na druhé úrovni jsou potom rozdělena mezi prvky na třetí úrovni a tak dále dokud nejsou získána ohodnocení prvků na poslední úrovni hierarchie. Intenzitu vztahu mezi těmito prvky definuje rozdělení ohodnocení konkrétního prvku jemu podřízeným prvkům.

Metoda AHP vychází z výše popsaného rozčlenění rozhodovacího problému do hierarchie. Tato metoda není určena pro analýzu příliš rozsáhlých úloh. Při používání základní podoby metody AHP se nedoporučuje řešit úlohy, ve kterých by byl počet prvků na některé úrovni hierarchie větší než sedm. Toto omezení je zpravidla určující pouze pro varianty, nikoli pro kritéria.

Saatyho metoda kvantitativního párového porovnání se použije na každé úrovni hierarchické struktury. Pro každé kritérium se sestavuje Saatyho matice na základě párového srovnání variant zobrazená v Tab. 2.5.

Tab. 2.5: Saatyho matice pro stanovení dílčího ohodnocení variant

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V ₁	1						
V ₂		1					
V ₃			1				
V ₄				1			
V ₅					1		
					Σ		

Zdroj: Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje (Fotr, Švecová, 2010)

Stanovení dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím je v Saatyho metodě obdobné již známému postupu stanovení vah kritérií pouze s jediným rozdílem. Rozdílem je, že srovnávanými objekty nejsou kritéria, ale varianty rozhodování. Vzhledem k tomu, že varianty nejsou stanoveny dle pořadí výhodnosti, mohou být dosazena i čísla převrácená k hodnotám uvedeným v Tab. 2.2.

Míry konzistence a geometrické průměry jsou stanoveny způsobem popsáním v subkapitole 2.5.2.1 u Saatyho metody stanovení vah kritérií. Dílčí ohodnocení dané varianty se vyjádří jako součin geometrického průměru a váhy kritéria dělený součtem všech geometrických průměrů daného kritéria. Součet dílčích ohodnocení by měl dosahovat stejné hodnoty jako váha kritéria, pro kterou je Saatyho matice pro stanovení dílčího ohodnocení sestavena.

Celkové ohodnocení variant rozhodování H' je stanoveno podle vztahu (2.8). Nejvýhodnější varianta bude ta, jejíž celková hodnota bude nejvyšší.

Hlavní předností Saatyho metody vícekritériálního hodnocení je její relativní jednoduchost a srozumitelnost pro uživatele a možnost jejího využití pro hodnocení variant vzhledem k souboru kritérií smíšené povahy, tzn. souboru, který obsahuje kvantitativní i kvalitativní kritéria.

Blíže popsané metody stanovení vah kritérií a metody vícekritériálního hodnocení variant jsou aplikovány v kapitole 4.

3 Analýza a porovnání produktů vybraných pojišťoven

Na začátku této kapitoly je uvedena stručná charakteristika českého pojistného trhu. Následně je proveden výběr pojišťoven. Každá z vybraných pojišťoven je stručně popsána a jimi nabízené produkty pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání blíže specifikovány.

Informace o počtech pojišťoven a poboček zahraničních pojišťoven jsou čerpány z internetových stránek České národní banky. Bližší informace k vybraným pojišťovnám a jimi nabízeným pojistným produktům jsou získány z internetových stránek jednotlivých pojišťoven či interních materiálů poskytnutých těmito pojišťovnami. Číselné údaje o celkovém předepsaném pojistném a tržním podílu pojišťoven jsou čerpány ze statistických údajů o vývoji pojistného trhu v roce 2012 uveřejněných na internetových stránkách České asociace pojišťoven.

3.1 Charakteristika českého pojistného trhu a výběr pojišťoven

Česká národní banka uvádí 53 pojišťoven a poboček zahraničních pojišťoven provozujících svou činnost na území České republiky k 30. září 2012. Tyto pojišťovny mohou být dále členěny podle vlastnictví nebo pojišťovacího odvětví. Podle vlastnictví, jak je uvedeno v Tab. 3.1, jsou rozlišovány pojišťovny s rozhodující českou účastí, pojišťovny s rozhodující zahraniční účastí a pobočky zahraničních pojišťoven.

Tab. 3.1: Struktura pojišťoven podle vlastnictví

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	30.9.2012
Pojišťovny s rozhodující českou účastí	11	11	11	11
Pojišťovny s rozhodující zahraniční účastí	24	24	24	23
Pobočky zahraničních pojišťoven	17	17	18	19

Zdroj: Česká národní banka [online 16.2.2013], dostupné z: www.cnb.cz

Podle pojišťovacího odvětví jsou rozlišovány pojišťovny životní, neživotní a pojišťovny smíšené. Vývoj počtu pojišťoven podle pojišťovacího odvětví zobrazuje Tab. 3.2.

Tab. 3.2: Struktura pojišťoven dle odvětví

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	30.9.2012
Životní pojišťovny	7	7	7	6
Neživotní pojišťovny	29	30	31	32
Smíšené pojišťovny	16	15	15	15

Zdroj: Česká národní banka [online 16.2.2013], dostupné z: www.cnb.cz

V České republice je celkem 6 životních, 32 neživotních a 15 smíšených pojišťoven. Každá z neživotních pojišťoven, která nyní provozuje svou činnost na českém pojistném trhu a poskytuje pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání je dobrovolně řádným členem České asociace pojišťoven. V Tab. 3.3 je uveden aktuální přehled těchto pojišťoven povolených orgánem státního dozoru, tj. Českou národní bankou.

Tab. 3.3: Přehled pojišťoven poskytujících pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání a jejich tržní podíl v roce 2012

Název společnosti	Tržní podíl (%)
Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	5,0
Česká pojišťovna a.s.	25,9
ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB	6,8
Generali Pojišťovna a.s.	6,8
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	0,4
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	19,1
Slavia pojišťovna a.s.	0,6
Triglav pojišťovna, a.s.	0,6
UNIQA pojišťovna, a.s.	4,6

Zdroj: Česká asociace pojišťoven [online 8.2.2013], dostupné z: www.cap.cz

Podle údajů uvedených v Tab. 3.3 nabízí produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání devět pojišťoven působících na českém pojistném trhu. Každá z devíti pojišťoven poskytuje různě upravenou podobu tohoto pojištění, lišící se například v limitu pojistného plnění, výši spoluúčasti na pojistném plnění, územní platnosti pojištění, nabízených slevách za věrnost nebo při online sjednání pojištění.

Pro analýzu pojistných produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání bylo vybráno následujících 5 pojišťoven:

- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group,
- Česká pojišťovna a.s.,
- ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB,

- Generali Pojišťovna a.s.,
- Triglav pojišťovna, a.s.

Výběr uvedených pojišťoven byl učiněn subjektem rozhodování, pro který je v následující kapitole aplikována metoda vícekritériálního hodnocení s následným výběrem optimálního produktu. Tento subjekt se rozhodl na základě svých dřívějších zkušeností i zkušeností osob blízkých.

V kontextu práce jsou následně vybraní pojistitelé stručně charakterizováni a jimi nabízené produkty pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání blíže popsány.

3.2 Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (dále jen Česká podnikatelská pojišťovna) je univerzální pojišťovnou nabízející moderní produkty a komplexní pojistná řešení v oblasti životního i neživotního pojištění. Své služby poskytuje klientům již od roku 1995.

Česká podnikatelská pojišťovna je řádným členem České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů a dalších sdružení. Od roku 2005 je Česká podnikatelská pojišťovna součástí evropské pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group, která sídlí ve Vídni a je jedním z předních pojišťovacích koncernů v zemích střední a východní Evropy. Koncern získal od ratingové společnosti Standard & Poor's vysoké hodnocení A+ se stabilním výhledem. Česká podnikatelská pojišťovna je zajištěna renomovanými světovými zajišťovnami. Zajistná strategie v roce 2011 úzce navazovala na předchozí období, kdy se jako správná ukázala orientace na konzervativní přístup při volbě nejstabilnějších zajišťovatelů. Pro pojištění odpovědnosti a majetku byly již dlouhodobě na pozici vedoucích zajišťovatelů hlavních zajistných programů nejsilnější světové zajišťovny Munich Re a SCOR. Hlavním zajištěním katastrofického programu a programu kryjícího pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, byla kaptivní skupinová VIG RE zajišťovna, a.s.

Základní kapitál České podnikatelské pojišťovny je 1 000 000 000 Kč. Hodnota celkového předepsaného pojistného ve výši 5 779 061 000 Kč zařadila Českou podnikatelskou pojišťovnu na sedmé místo ve srovnání s ostatními pojišťovnami v roce 2012. Její tržní podíl činil 5 %. Česká podnikatelská pojišťovna se ve velké konkurenci domácích pojišťoven profiluje jako stabilní a finančně silná společnost.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání se vztahuje na obecnou odpovědnost za škodu, kterou způsobí pojištěný zaměstnavateli při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi. Jedná se tedy o takovou škodu, za kterou odpovídá podle ustanovení zákoníku práce nebo obdobného tuzemského předpisu. Pojistná ochrana zahrnuje také odpovědnost za finanční škodu, která má původ ve škodě na zdraví nebo věci a odpovědnost za poškození nebo zničení movitých věcí, které byly pojištěnému svěřeny nebo které užíval k plnění pracovních úkolů.

Česká podnikatelská pojišťovna rozlišuje celkem tři kategorie povolání. První kategorií jsou řidiči z povolání, druhou řidiči „referenti“ a třetí kategorií jsou ostatní povolání. Dále má Česká podnikatelská pojišťovna stanovené čtyři kategorie limitů pojistného plnění a to v hodnotě 60 000 Kč, 100 000 Kč, 150 000 Kč a 200 000 Kč. Obecně je zde nutnost spoluúčasti na pojistném plnění stanovena ve výši 30 %. Pro řidiče z povolání a řidiče referenty také platí nutnost spoluúčasti na pojistném plnění ve výši 30 % minimálně však 5 000 Kč. Existuje možnost ujednat v pojistné smlouvě platnost pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou i mimo území České republiky.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání si u České podnikatelské pojišťovny může sjednat pouze osoba, která již má u této pojišťovny sjednanou jinou pojistnou smlouvu. Pojišťovna u tohoto typu pojištění neposkytuje slevu při online sjednání pojistné smlouvy, avšak výhodou může být až 20% sleva za věrnost České podnikatelské pojišťovně.

3.3 Česká pojišťovna a.s.

Česká pojišťovna a.s. (dále jen Česká pojišťovna) je univerzální pojišťovna s dlouholetou a bohatou tradicí poskytování životního a neživotního pojištění. Česká pojišťovna poskytuje jak individuální životní a neživotní pojištění, tak i pojištění pro malé, střední a velké klienty v oblasti průmyslových, podnikatelských a zemědělských rizik. Česká pojišťovna byla založena v květnu roku 1992.

Po znovuzavedení konkurenčního prostředí v roce 1991 zůstává největší pojišťovnou na českém trhu. Česká pojišťovna je součástí koncernu, v němž je hlavní holdingovou společností zastřešující celou strukturu Generali PPF Holding B.V. Konečnou osobou, která ovládá Českou pojišťovnu, je Assicurazioni Generali S.p.A. Česká pojišťovna v hodnocení

světové agentury Standard & Poor's dosáhla ratingu A-. Tento rating dokazuje vysokou finanční stabilitu společnosti.

Základní kapitál dosahuje hodnoty 4 000 000 000 Kč. Celkové předepsané pojistné podle České asociace pojišťoven v roce 2012 činilo 29 918 974 000 Kč a její tržní podíl na domácím trhu dosahoval 25,9 %. Česká pojišťovna je podle výsledků průzkumu, který každoročně provádí společnost Reader's Digest, nejdůvěryhodnější pojišťovnou v České republice.

Pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání definuje Česká pojišťovna jako pojištění určené pro zaměstnance v případě, že při plnění úkolů způsobí zaměstnavateli škodu a ten pak po něm bude požadovat náhradu. Pojištění chrání pojištěného pro případ odpovědnosti za škodu vůči zaměstnavateli v maximální výši 4,5 násobku průměrného měsíčního výdělku. Průměrným měsíčním výdělkem se rozumí průměrná měsíční mzda včetně variabilní složky, tzn., včetně odměn, prémie apod., kterou zaměstnanec pobíral před zaviněním škody.

Česká pojišťovna rozlišuje, zda při výkonu povolání pojištěný řídí dopravní prostředek zaměstnavatele či nikoli. Limity pojistného plnění jsou stanoveny od 50 000 Kč do 300 000 Kč s tím, že rozdíly mezi jednotlivými limity činí 50 000 Kč. Spoluúčast na náhradě škody dělí Česká pojišťovna do tří kategorií. Základní kategorie má hodnotu 10 %, variantně pak 20 % nebo 30 %. V případě, že pojištěný provádí méně rizikovou činnost, bude hodnota pojistného nižší, protože vznik pojistné události je méně pravděpodobný, než při výkonu rizikovějších profesí.

Pojištění se vztahuje na škody na zdraví, škody na majetku a finanční újmu. Je platné po celém světě včetně České republiky. Poskytuje náhradu i za škodu při služební cestě v České republice nebo kdekoli v zahraničí. Počet škod za rok je neomezený avšak součet škod nesmí překročit dvojnásobek limitu plnění sjednaného ve smlouvě. Není zde věkový limit pro uzavření pojistné smlouvy. Úhrada splátek pojistného probíhá jednou ročně. Česká pojišťovna nabízí 10% slevu při online sjednání pojištění. Výhodou pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání u České pojišťovny je, že pojistí každého, bez ohledu na vykonávanou profesi.

3.4 ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB

ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB (dále jen ČSOB Pojišťovna) je univerzální pojišťovna nabízející bohaté spektrum životních i neživotních pojištění občanům, malým a středním podnikatelům i velkým korporacím. ČSOB Pojišťovna patří mezi největší pojišťovny na domácím trhu a je stoprocentní dceřinou společností KBC Bank NV. KBC Group NV je jediným vlastníkem společnosti KBC Bank NV.

ČSOB Pojišťovna vznikla 17. dubna 1992 a pod svým současným názvem působí od 6. ledna 2003, kdy změnila po odkupu univerzální pojišťovny ČSOB Pojišťovna a.s. svou obchodní firmu z IPB Pojišťovna, a.s. do současné podoby. Výsledkem se stal silný pojišťovací subjekt. ČSOB Pojišťovna se opírá o stabilní zázemí svého hlavního akcionáře, jímž je belgická pojišťovna KBC Verzekeringen NV z nadnárodní skupiny KBC. ČSOB Pojišťovna je členem nejen České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů, Českého jaderného poolu a Poolu pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře, ale je také přidruženým členem mezinárodní sítě pojištění, International Network of Insurance, a členem mezinárodní organizace International Air Transport Association, která zastřešuje pojištění cestovních agentur.

Výše základního kapitálu zapsaného v obchodním rejstříku činí 2 796 248 000 Kč. Hodnota celkového předepsaného pojistného se pohybovala v roce 2012 na úrovni 7 832 584 000 Kč a tržní podíl byl 6,8 % stejně jako u Generali Pojišťovny a.s. ČSOB Pojišťovna má dlouhodobě silnou pozici na českém trhu.

Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání u ČSOB Pojišťovny je výhodné pojištění pro všechny, kterým při výkonu zaměstnání hrozí škoda na majetku, škoda na zdraví nebo finanční škoda. Pojištění kryje i čistě finanční škody, tzn., že uhradí i finanční škody bez ohledu na to, zda byl poškozen majetek nebo zdraví třetí osoby.

ČSOB Pojišťovna rozlišuje u pojištění odpovědnosti z výkonu povolání, zda pojištěný vykonává své povolání bez řízení dopravního prostředku, s řízením dopravního prostředku nebo zda se jedná o řidiče z povolání. Je zde možnost pojistit i práce na dohodu, tj. brigádníky. Pojištění je možné zřídit i pro více osob, maximálně však pro 10. ČSOB Pojišťovna nabízí u tohoto produktu pojištění širokou škálu limitů plnění včetně velmi vysokých limitů. Hodnoty limitů pojistného plnění jsou 60 000 Kč, 80 000 Kč, 120 000 Kč a dále od 200 000 Kč až po 700 000 Kč vždy s navýšením o 100 000 Kč. U tohoto pojištění je možné si vybrat ze tří variant spoluúčasti na škodě. První varianta je 1 000 Kč, další možnosti

jsou vyjádřeny procentuálně, tedy spoluúčast ve výši 10 % nebo 25 %. Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání se vztahuje na škody vzniklé po celém světě. Výhodou mohou být slevy, které ČSOB Pojišťovna poskytuje, a to:

- obchodní sleva max. do výše 5 %,
- sleva 5 % za souběh pojištění, v případě, že pojistník má u ČSOB Pojišťovny sjednáno další pojištění, mimo cestovního pojištění,
- sleva 3 % za roční četnost placení pojistného, bez ohledu na to, jaký způsob placení pojistného pojistník zvolí.

Jednotlivé slevy se sčítají a v případě souběhu více slev na jedné pojistné smlouvě nesmí jejich výše přesáhnout 10 %. Při online sjednání pojištění odpovědnosti z výkonu povolání poskytuje ČSOB Pojišťovna slevu 10 %.

3.5 Generali Pojišťovna a.s.

Generali Pojišťovna a.s. (dále jen Generali Pojišťovna) patří mezi komplexní pojišťovny nabízející kvalitní produkty životního i neživotního pojištění. Široký pojistný program zahrnuje pojištění osob, majetku, odpovědnosti, motorových vozidel i průmyslových a podnikatelských rizik a je poskytovaný prostřednictvím vlastních spolupracovníků i řadou makléřských společností. Generali Pojišťovna je součástí Skupiny Generali, která patří mezi největší pojišťovny na světě a je největším evropským životním pojistitelem. Generali Pojišťovna v podobě jak ji známe dnes, vznikla 1. ledna 1995 transformací zastoupení společnosti Erste Allgemeine v akciovou společnost Generali Pojišťovna a.s.

Generali Pojišťovna je součástí koncernu, v němž je hlavní holdingovou společností zastřešující celou strukturu příslušného koncernu společnost Generali PPF Holding B.V. Konečnou osobou ovládající Generali Pojišťovnu je pak Assicurazioni Generali S.p.A. Jediným akcionářem Generali Pojišťovny je Generali PPF Holding B.V.

Generali Pojišťovna má základní kapitál v hodnotě 500 000 000 Kč. Hodnota celkového předepsaného pojistného v roce 2012 činila 7 876 209 000 Kč. Tržní podíl se v tom samém roce pohyboval na úrovni 6,8 %. Generali Pojišťovna je hustotou sítě svých zastoupení dostupná zákazníkům na celém území České republiky.

Pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli je u Generali Pojišťovny určeno zaměstnancům podle zákoníku práce a příslušníkům vybraných bezpečnostních sborů při výkonu služby.

Toto pojištění kryje škody na životě, škody na zdraví, škody vzniklé poškozením či zničením věci, finanční škody vyplývající ze škody na životě, zdraví nebo věci a v neposlední řadě kryje škody čistě finanční. Pojištění také zohledňuje, zda při výkonu zaměstnání pojištěný:

- řídí motorové vozidlo zaměstnavatele,
- obsluhuje pracovní stroj,
- přebírá pracovní nástroje a pomůcky proti písemnému potvrzení, ale i mobilní telefony, notebooky atd.,
- zda je vyslán na pracovní cesty do zahraničí,
- může zapříčinit udělení pokuty či penále svému zaměstnavateli ze strany orgánu státní správy či samosprávy.

Výhodou pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli u Generali Pojišťovny je možnost výběru výše spoluúčasti a individuální přístup ke sjednávání pojistných smluv.

3.6 Triglav pojišťovna, a.s.

Triglav pojišťovna, a.s. (dále jen Triglav pojišťovna) má licenci vydanou Českou národní bankou k pojišťovací činnosti pouze v neživotní oblasti. V současné době Triglav pojišťovna disponuje všemi základními majetkovými produkty, včetně odpovědnosti pro občanskou, podnikatelskou i pro průmyslovou klientelu. Pojišťovna byla zapsána do obchodního rejstříku 3. září 1996.

Jediným akcionářem Triglav pojišťovny je společnost TRIGLAV INT, holdingová společnost, d.d., která je součástí skupiny Triglav. Vedoucí složkou skupiny Triglav je největší slovinská pojišťovna ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d. provozující pojišťovací činnost již od roku 1900.

Výše základního kapitálu je 360 000 000 Kč. Hodnota celkového předepsaného pojistného v roce 2012 byla 680 292 000 Kč. Tržní podíl na domácím trhu dosahoval 0,6 %, což Triglav pojišťovnu zařadilo na osmnácté místo ve srovnání s ostatními pojišťovnami v roce 2012.

Pojištění odpovědnosti za škody způsobené zaměstnancem vůči zaměstnavateli
se sjednává pro případ odpovědnosti za škodu, kterou způsobil zaměstnanec svému zaměstnavateli zaviněným porušením pracovních povinností a to při plnění pracovních úkolů

nebo v přímé souvislosti s ním, pokud pojištěný za škodu odpovídá v důsledku svého jednání nebo vztahu z doby trvání pojištění podle Zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce nebo obdobného právního předpisu. Obdobným právním předpisem se rozumí například:

- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,
- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Pojistná částka se stanovuje na základě výše měsíčního příjmu zaměstnance u zaměstnavatele a měla by odpovídat 4,5 násobku hrubého měsíčního výdělku zaměstnance. Pojištěný si stanoví pojistnou částku na svou odpovědnost výběrem z variant. Základní varianta pojistné částky činí 50 000 Kč a dále násobky této částky až do výše 300 000 Kč. Triglav pojišťovna poskytuje slevu ve výši až 40 % při online sjednání, avšak pojištění odpovědnosti za škody způsobené zaměstnancem vůči zaměstnavateli nelze tímto způsobem sjednat.

3.7 Ukazatele tržního podílu vybraných pojišťoven

Pro přehlednost jsou údaje uvedené výše u popisu jednotlivých pojišťoven shrnuty do Tab. 3.4. Jedná se o údaje zjištěné za rok 2012.

Z tržních ukazatelů uvedených v Tab. 3.4 je patrné, kolik z celkového předepsaného smluvního pojistného náleží do neživotního a kolik do životního pojištění. Předepsané smluvní pojistné v neživotním pojištění má téměř vždy větší podíl na celkovém předepsaném smluvním pojistném než pojistné v životním pojištění.

Dále z tabulky vyplývá, že Česká pojišťovna a.s. měla jednoznačně největší, více než čtvrtinový, podíl na předepsaném smluvním pojistném za rok 2012. Za ní se umístila s tržním podílem 19,1 % Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. Tržní podíl žádné jiné pojišťovny nepřesáhl 10 %.

Tab. 3.4: Předepsané smluvní pojistné podle objemu

Pořadí	Pojišťovna	Celkem (tis. Kč)	Podíl (%)	Neživotní pojištění (tis. Kč)	Životní pojištění (tis. Kč)
1	ČP	29 918 974	25,9	18 974 347	10 944 627
2	KOOP	22 018 353	19,1	15 758 347	6 260 176
3	ALLIANZ	9 583 656	8,3	7 041 195	2 542 462
4	GP	7 876 209	6,8	5 218 199	2 658 010
5	ČSOBP	7 832 584	6,8	4 372 809	3 459 775
6	PČS	5 862 520	5,1	133 169	5 729 351
7	ČPP	5 779 061	5,0	4 573 084	1 205 977
...					
18	TRIGLAV	680 292	0,6	680 292	-
19	HVP	466 238	0,4	458 216	8 021
20	ČP ZDRAVÍ	465 232	0,4	465 232	-

Zdroj: Česká asociace pojišťoven [online 8.2.2013], dostupné z: www.cap.cz

Výrazné postavení na českém pojistném trhu měly finanční skupiny Generali PPF Holding B.V. a Vienna Insurance Group. V následujícím textu je stručný popis obou finančních skupin.

Generali PPF Holding B.V. je holdingem zastřešujícím činnosti v oblasti pojišťovnictví ve střední a východní Evropě. Poskytuje odborné a provozní zázemí pro své pojišťovny ve 14 zemích světa. V České republice jsou součástí koncernu:

- Česká pojišťovna a.s.,
- Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.,
- Generali Pojišťovna a.s.

Vienna Insurance Group je rakouská pojišťovací skupina, která se jako jedna z prvních západoevropských pojišťoven začala rozšiřovat v roce 1990 do střední a východní Evropy. V současné době se jí daří budovat silnou pozici ve 24 zemích. Na území České republiky je součástí této evropské pojišťovací skupiny:

- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group,
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group,
- Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group.

4 Výběr optimálního produktu pojištění pro konkrétní subjekt

V případě výše uvedených a popsanych pojistných produktů nelze vybrat optimální produkt bez procesu hodnocení vybraných variant. Vybrané varianty budou posuzovány na základě požadavků subjektu rozhodování blíže charakterizovaného v subkapitole 4.1.

Účast subjektu rozhodování při hodnocení variant je žádoucí, protože osoby, které mají zájem o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání, se od sebe výrazným způsobem odlišují. Každá osoba má své specifické požadavky, na které je třeba brát ohled.

4.1 Charakteristika subjektu rozhodování

Subjektem rozhodování, pro který bude použita metoda vícekriteriálního hodnocení variant a následný výběr optimálního produktu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání bude žena ve věku 47 let pracující na hlavní pracovní poměr na pozici administrativního pracovníka s trvalým pobytem v Ostravě.

Tato žena nedávno složila referentské zkoušky a je si vědoma, že například v případě zavinění dopravní nehody má zaměstnavatel právo požadovat náhradu vzniklé škody. Žena se po pečlivém zvážení rozhodla, že využije pojištění odpovědnosti pro řidiče „referenty“.

Náhrada vzniklé škody může být zaměstnavatelem vymáhána do výše 4,5 násobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance. Ten byl pro výše zmíněnou ženu stanoven na základě informací o výši hrubé mzdy za čtyři měsíce. Výsledná hodnota průměrného měsíčního výdělku byla zaokrouhlena na celé stokoruny nahoru. Tyto hodnoty jsou zobrazeny v Tab. 4.1.

Tab. 4.1: Průměrný měsíční výdělek

	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Průměrná hodnota
Hrubá mzda	18 582	19 102	19 642	16 844	18 600

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedených informací vyplývá, že limit pojistného plnění bude žena požadovat v minimální výši 83 700 Kč nebo dle nabídky pojišťovny v nejbližší vyšší hodnotě.

Pro ženu je podstatná výše pojistného a s tím související možnost spoluúčasti na pojistném plnění, která bude stanovena na nejnižší hodnotě dle nabídky pojišťovny. Žena požaduje roční placení pojistného.

4.2 Stanovení variant a kritérií

Pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nabízejí vybrané pojišťovny vždy pouze jeden typ produktu. Všechny z vybraných pojistných produktů lze sjednat pro daný subjekt rozhodování. Není proto nutné žádný z produktů pojištění vyřadit a je stanoveno 5 variant řešení problému pro výběr optimálního produktu. Pořadí a označení variant je následující:

- varianta V_1 – pojištění odpovědnosti za škodu České podnikatelské pojišťovny,
- varianta V_2 – pojištění odpovědnosti za škodu České pojišťovny,
- varianta V_3 – pojištění odpovědnosti za škodu ČSOB Pojišťovny,
- varianta V_4 – pojištění odpovědnosti za škodu Generali Pojišťovny,
- varianta V_5 – pojištění odpovědnosti za škodu Triglav pojišťovny.

Kritéria hodnocení výhodnosti jednotlivých variant jsou stanovena na základě odlišností jednotlivých pojistných produktů majících vliv na výběr optimálního produktu. Následující kritéria byla vybrána rozhodovatelem dle subjektivního vnímání důležitosti. Kritéria jsou seřazena od nejdůležitějšího po nejméně důležité kritérium:

- kritérium K_1 – výše ročně placeného pojistného,
- kritérium K_2 – spoluúčast na pojistném plnění,
- kritérium K_3 – možnost sjednání pojištění online,
- kritérium K_4 – počet poboček pojišťovny v místě trvalého bydliště,
- kritérium K_5 – subjektivní dojem z produktu a dostupnost informací o něm,
- kritérium K_6 – výše základního kapitálu pojišťovny,
- kritérium K_7 – slevy poskytované pojistitelem.

Pro přehlednost jsou uvedená kritéria hodnocení shrnuta do Tab. 4.2 a doplněna o další informace.

Tab. 4.2: Kritéria pro hodnocení volby variant

Kritérium		Jednotka	Požadavek
K ₁	Výše ročně placeného pojistného	Kč	Minimální
K ₂	Spoluúčast na pojistném plnění	Body	Maximální
K ₃	Možnost sjednání pojištění online	Hodnota	Maximální
K ₄	Počet poboček pojišťovny v místě trvalého bydliště	Počet	Maximální
K ₅	Subjektivní dojem z produktu a dostupnost informací o něm	Body	Maximální
K ₆	Výše základního kapitálu pojišťovny	Kč	Maximální
K ₇	Slevy poskytované pojistitelem	Hodnota	Maximální

Zdroj: Vlastní zpracování

V následujícím textu práce jsou kritéria popsána a doplněna o hodnoty jednotlivých variant rozhodování.

Kritérium K₁ je stanoveno jako výše ročně placeného pojistného. Jedná se o velmi důležité kvantitativní kritérium. Žadoucí je co nejnížší hodnota placeného pojistného za výše popsaných a stanovených podmínek, tzn., žena pracující v administrativě, řidička „referentka“, limit pojistného plnění v minimální výši 83 700 Kč nebo dle nabídky pojišťovny v nejbližší vyšší hodnotě, roční placení pojistného. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nelze sjednat bez spoluúčasti, proto bude výše pojistného stanovena za předpokladu nejnížší spoluúčasti dle nabídky jednotlivých pojišťoven. Následující výše pojistného byly stanoveny po zadání uvedených požadavků jednotlivým pojišťovnám:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna 1 610 Kč,
- V₂ – Česká pojišťovna 1 680 Kč,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna 2 584 Kč,
- V₄ – Generali Pojišťovna 1 729 Kč,
- V₅ – Triglav pojišťovna 1 700 Kč.

Všechny vybrané pojišťovny nabízejí pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání pro řidiče „referenty“. Limit pojistného plnění v hodnotě 100 000 Kč lze sjednat u všech vybraných pojišťoven kromě jediné a to ČSOB Pojišťovny, která nabízí nejbližší vyšší limit pojistného plnění v hodnotě 120 000 Kč. Nabídky jednotlivých produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání jsou uvedeny v Přílohách č. 1 až 5.

Kritérium K₂ je označeno jako spoluúčast na pojistném plnění. Toto kritérium je velmi důležité, protože výrazným způsobem ovlivňuje výši placeného pojistného. Subjekt rozhodování požaduje co nejnižší možnou spoluúčast na pojistném plnění. Produkt mohl získat 1 – 10 bodů, přičemž 1 bodem je ohodnocen produkt, který nejméně splňuje požadavek subjektu rozhodování a 10 body produkt, který nejvíce splňuje požadavek subjektu rozhodování. Hodnocení jednotlivých variant je následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna 1,
- V₂ – Česká pojišťovna 5,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna 10,
- V₄ – Generali Pojišťovna 10,
- V₅ – Triglav pojišťovna 5.

Každá pojišťovna požaduje určitou spoluúčast na náhradě škody. Z nabízených variant subjekt rozhodování volil vždy tu nejnižší, tj. u ČSOB Pojišťovny a Generali Pojišťovny 1 000 Kč, u České pojišťovny a Triglav pojišťovny 10 % a u České podnikatelské pojišťovny 30 % minimálně však 5 000 Kč.

Kritérium K₃ je uvedeno jako možnost sjednání pojištění online. Toto kritérium je stanoveno z důvodu možnosti uzavření pojištění kdykoli a odkudkoli, přičemž je zde pravděpodobnost poskytnutí slevy ze strany pojistitele. Jedná se o kvalitativní kritérium. Pro kritérium K₃ jsou zjištěné údaje následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna ne,
- V₂ – Česká pojišťovna ano,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna ano,
- V₄ – Generali Pojišťovna ne,
- V₅ – Triglav pojišťovna ne.

Možnost sjednání pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání online nabízejí pouze Česká pojišťovna a ČSOB Pojišťovna.

Kritérium K₄ představuje počet poboček pojišťovny v místě trvalého bydliště subjektu rozhodování. Jedná se o kvantitativní kritérium, u kterého je požadována maximální hodnota. Kritérium bylo vybráno proto, že subjekt rozhodování by v případě potřeby rád využil možnost kdykoli se osobně obrátit na pojišťovnu. Počet míst, kde může subjekt rozhodování kontaktovat osobně pojistitele je následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna 5,
- V₂ – Česká pojišťovna 14,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna 2,
- V₄ – Generali Pojišťovna 7,
- V₅ – Triglav pojišťovna 1.

Ve městě, kde má subjekt rozhodování trvalé bydliště se nachází pobočky všech vybraných pojišťoven. Jejich počet se výrazným způsobem liší. Nejvíce poboček má v Ostravě Česká pojišťovna, na druhé straně pouze jednu oblastní agenturu má zde umístěnou Triglav pojišťovna. Česká podnikatelská pojišťovna má v Ostravě regionální ředitelství, jednu pojišťovací kancelář a tři pobočky své pojišťovny. Sedm míst, kam se může klient v případě potřeby obrátit má v Ostravě Generali Pojišťovna. Ta má zde umístěné oblastní ředitelství a na stejné adrese sídlí i oblastní kancelář. Z tohoto důvodu je na tyto dvě místa pohlíženo jako na jedno pracoviště, kde může subjekt rozhodování komunikovat s pojistitelem. Dále zde má umístěné dvě kontaktní místa a čtyři agenturní kanceláře. ČSOB Pojišťovna má v Ostravě pouze dvě pobočky.

Kritérium K₅ je označeno jako subjektivní dojem z produktu a dostupnost informací o něm. Toto kritérium je sice zcela subjektivní, ale i přesto velmi důležité. Lidé se často rozhodují unáhleně, pouze na základě svých pocitů bez racionálního odůvodnění. Do subjektivního hodnocení je zahrnuta dostupnost a přehlednost informací o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání na internetových stránkách a v materiálech poskytnutých pojišťovnami, přístup a kvalifikovanost pracovníků pojišťoven. Produkt mohl získat 1 – 10 bodů, přičemž 1 je minimum a 10 maximum bodů. Hodnocení variant je následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna 7,
- V₂ – Česká pojišťovna 10,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna 9,
- V₄ – Generali Pojišťovna 6,

- V₅ – Triglav pojišťovna

1.

Všechny pojišťovny mají své internetové stránky a na všech lze jednoduše nalézt odkaz na pojištění odpovědnosti. Tištěné materiály jsou nejméně dostupné v případě Triglav pojišťovny, vzhledem k tomu, že tato pojišťovna není tak rozšířená jako ostatní vybrané pojišťovny.

Kritérium K₆ je uvedeno jako výše základního kapitálu pojišťovny. U tohoto kvantitativního kritéria je rozhodovatelem požadována maximální hodnota, tzn., že jsou preferovány pojišťovny s vyšším základním kapitálem. Jedná se o subjektivní pocit rozhodovatele, kdy je výše kapitálu spojována se spolehlivostí, finanční silou a stabilitou pojišťovny. Výše základního kapitálu vybraných pojišťoven je následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna 1 000 000 000 Kč,
- V₂ – Česká pojišťovna 4 000 000 000 Kč,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna 2 796 248 000 Kč,
- V₄ – Generali Pojišťovna 500 000 000 Kč,
- V₅ – Triglav pojišťovna 360 000 000 Kč.

Z pohledu tohoto kritéria má jednoznačně nejlepší postavení Česká pojišťovna a dále ČSOB Pojišťovna. Za nimi je s velkým odstupem Česká podnikatelská pojišťovna. Kdyby byl základní kapitál jediným kritériem, pak by se Generali Pojišťovna a Triglav pojišťovna umístily na předposledním a posledním místě. Nelze ale soudit na základě pouze jediného kritéria.

Kritérium K₇ představuje slevy poskytované pojistitelem, např. sleva za věrnost, sleva při online sjednání pojištění, obchodní sleva atd. Toto kvalitativní kritérium je pro subjekt rozhodování důležité, protože slevy snižují celkovou výši pojistného, které musí zaplatit za poskytnutí pojistné ochrany. V úvahu budou brány jen ty slevy, které by mohly mít dopad na subjekt rozhodování. Hodnocení je následující:

- V₁ – Česká podnikatelská pojišťovna ano,
- V₂ – Česká pojišťovna ano,
- V₃ – ČSOB Pojišťovna ano,
- V₄ – Generali Pojišťovna ne,
- V₅ – Triglav pojišťovna ne.

Charakteristika a výše jednotlivých slev poskytovaných pojišťovnami jsou obsahem popisu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání u jednotlivých pojišťoven v kapitole 3.

Hodnoty srovnávaných kritérií u jednotlivých variant jsou uvedeny v Tab. 4.3. Kritéria spoluúčast na pojistném plnění a subjektivní dojem z produktu a dostupnost informací o něm byla ohodnocena body z rozmezí 1 až 10, kdy 10 vyjadřuje nejvyšší ohodnocení. Kritériím možnost sjednání pojištění online a slevy poskytnuté pojistitelem byly přiřazeny hodnoty 1 nebo 10, za předpokladu, že 1 symbolizuje ne a 10 ano.

Tab. 4.3: Hodnoty kritérií srovnávaných variant

Kritérium		Varianta				
Název	Jednotka	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅
K ₁	Kč	1 610	1 680	2 584	1 729	1 700
K ₂	body	1	5	10	10	5
K ₃	ano (10) x ne (1)	1	10	10	1	1
K ₄	počet	5	14	2	7	1
K ₅	body	7	10	9	6	1
K ₆	tis. Kč	1 000 000	4 000 000	2 796 248	500 000	360 000
K ₇	ano (10) x ne (1)	10	10	10	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Stanovení vah kritérií

Stanovení vah jednotlivých kritérií hodnocení je většinou výchozím krokem metod vícekritériálního hodnocení variant. Váhy kritérií jsou číselně vyjádřeným odrazem jejich důležitosti. Kritérium, které bude rozhodovatelem považováno za významnější, bude mít vyšší váhu. Váhy jednotlivých kritérií budou stanoveny na základě výše popsané metody párového srovnání a Saatyho metody.

4.3.1 Metoda párového srovnání

Uplatnění metody párového srovnání popisuje Tab. 4.4. V řádcích a sloupcích této tabulky jsou zapsána jednotlivá kritéria hodnocení ve stejném pořadí. Subjekt rozhodování postupně vyplňuje jednotlivá pole podle posouzení významu kritéria. V případě, že je kritérium v řádku významnější, než kritérium ve sloupci, zapíše subjekt rozhodování do příslušného pole hodnotu 1, pokud tomu tak není a kritérium ve sloupci je významnější, než kritérium v řádku zapíše do pole hodnotu 0.

Tab. 4.4: Tabulka zjištěných preferencí metodou párového srovnání

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	Počet preferencí	Výsledné váhy
K ₁		1	1	1	1	1	1	6	0,286
K ₂			1	1	1	1	1	5	0,238
K ₃				0	1	1	1	3	0,143
K ₄					1	1	1	4	0,190
K ₅						1	1	2	0,095
K ₆							0	0	0
K ₇								1	0,048
Celkem								-	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Počet preferencí se pro jednotlivá kritéria zjistí jako součet jedniček v příslušném řádku a nul v odpovídajícím sloupci, např. kritérium K₄ má tři jedničky v řádku a jednu nulu ve sloupci, počet jeho preferencí je tedy 4.

Celkový počet uskutečněných srovnání je stanoven na základě vztahu (2.2), tj.

$$\text{počet srovnání} = \frac{7 \cdot (7-1)}{2} = 21.$$

Váhy jednotlivých kritérií jsou zjištěny podle vztahu (2.1) a uvedeny do Tab. 4.4 ve sloupci výsledné váhy. Kritérium K₆ bohužel nebylo ani jednou významnější ve srovnání s ostatními kritérii, tzn., že výsledný počet jeho preferencí je nulový i když se nejedná o zcela bezvýznamné kritérium. Vzhledem k tomu, že není žádoucí, aby bylo kritérium vyloučeno, jsou výsledné váhy přepočítány podle vztahu (2.3).

Pro úplnost a přehlednost jsou výsledné váhy stanovené pomocí vztahu (2.1) a přepočítané výsledné váhy pomocí vztahu (2.3) shrnuty do Tab. 4.5.

Tab. 4.5: Tabulka zjištěných preferencí

Kritérium	Počet preferencí	Výsledné váhy pomocí vztahu (2.1)	Výsledné váhy pomocí vztahu (2.3)
K ₁	6	0,286	0,250
K ₂	5	0,238	0,214
K ₃	3	0,143	0,143
K ₄	4	0,190	0,179
K ₅	2	0,095	0,107
K ₆	0	0	0,036
K ₇	1	0,048	0,071
Celkem		1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.2 Saatyho metoda stanovení vah kritérií

Uplatnění Saatyho metody pro stanovení vah kritérií zobrazuje Tab. 4.6. V této tabulce jsou v řádcích a sloupcích zapsána jednotlivá kritéria hodnocení. Subjekt rozhodování postupně stanovuje velikosti preferencí jednotlivých dvojic kritérií a to přiřazením určitého počtu bodů ze Saatyho doporučené bodové stupnice s deskriptory uvedené v Tab. 2.2.

Je-li stanoveno maximální rozpětí 1 – 9 bodů, pak nejvýznamnější kritérium K₁ je maximálně sedmkrát významnější než nejméně významné kritérium K₆.

Tab. 4.6: Preference dvojic kritérií

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇
K ₁		2	3	4	5	7	6
K ₂			2	3	4	6	5
K ₃				1/2	2	5	4
K ₄					2	4	3
K ₅						3	2
K ₆							1/2
K ₇							

Zdroj: Vlastní zpracování

Je-li kritérium uvedené v řádku významnější než kritérium ve sloupci, pak se do příslušného pole zapíše počet bodů, kterým subjekt rozhodování vyjadřuje velikost preference kritéria v řádku vzhledem ke kritériu ve sloupci. Převrácená hodnota zvoleného počtu bodů se do příslušného pole zapíše v případě, že kritérium ve sloupci je významnější než kritérium v řádku. Tímto způsobem se pokračuje tak dlouho, než je získána pravá část matice velikosti preferencí.

Prvky na diagonále jsou získány pomocí vztahu (2.4) a prvky levé dolní trojúhelníkové části pomocí vztahu (2.5). Aproximativní hodnoty vah kritérií jsou stanoveny pomocí geometrických průměrů řádků Saatyho matice. Postup výpočtu geometrických průměrů a výsledných vah je popsán v subkapitole 2.5.2.1. Veškeré tyto hodnoty jsou obsahem Tab. 4.7.

Tab. 4.7: Saatyho matice a výsledné váhy kritérií

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	K ₇	Geometrický průměr	Výsledné váhy
K ₁	1	2	3	4	5	7	6	3,380	0,355
K ₂	1/2	1	2	3	4	6	5	2,318	0,243
K ₃	1/3	1/2	1	1/2	2	5	4	1,188	0,125
K ₄	1/4	1/3	2	1	2	4	3	1,219	0,128
K ₅	1/5	1/4	1/2	1/2	1	3	2	0,691	0,073
K ₆	1/7	1/6	1/5	1/4	1/3	1	1/2	0,296	0,031
K ₇	1/6	1/5	1/4	1/3	1/2	2	1	0,431	0,045
Celkem								9,523	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Prvky Saatyho matice nebývají většinou zcela konzistentní a proto je důležité udělat pro kontrolu test konzistence a zjistit, zda jsou hodnoty matice správně dosazeny. Největší vlastní číslo matice a index konzistence je stanoven pomocí volně šířeného programu MCA7. Největší vlastní číslo matice má hodnotu 7,256 a index konzistence 0,043. Matice nabývá nižší hodnoty než 0,1 a tudíž je považována za dostatečně konzistentní.

4.3.3 Výsledné stanovení vah kritérií

Pro stanovení vah kritérií byla nejdříve použita metoda párového srovnání, pomocí které byly zjištěny preferenční vztahy dvojic kritérií. Nejdůležitějším kritériem bylo stanovení kritérium K₁, výše ročně placeného pojistného a nejméně preferovaným kritériem bylo stanovení kritérium K₆, výše základního kapitálu pojišťovny. Metoda párového srovnání vah kritérií nabízí pouze možnost, zda kritérium je či není významnější, ale již nestanoví, kolikrát je dané kritérium významnější než kritérium jiné. Z tohoto důvodu byla dále použita Saatyho metoda pro stanovení vah kritérií, která odstraňuje omezení metody párového srovnání.

Saatyho metoda umožňuje stanovit velikost preference jednotlivých kritérií a stejně jako pomocí metody párového srovnání bylo stanovení jako nejdůležitější kritérium K₁, výše

ročně placeného pojistného a jako nejméně preferované kritérium bylo určeno kritérium K_6 , výše základního kapitálu.

V Tab. 4.8 jsou uvedeny výsledné váhy dle výše aplikovaných metod stanovení vah kritérií a určena jejich průměrná hodnota pro objektivnější posouzení.

Tab. 4.8: Výsledné váhy dle aplikovaných metod a jejich průměrná hodnota

Kritérium	Metoda párového srovnání	Saatyho metoda	Průměrná hodnota
K_1	0,250	0,355	0,302
K_2	0,214	0,243	0,228
K_3	0,143	0,125	0,134
K_4	0,179	0,128	0,154
K_5	0,107	0,073	0,090
K_6	0,036	0,031	0,034
K_7	0,071	0,045	0,058
Celkem	1	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci zaokrouhlování průměrných hodnot na tři desetinná čísla, by celkový součet jednotlivých průměrných vah kritérií vyšel 1,002. Proto bude u kritérií K_1 a K_2 provedena drobná korekce, která spočívá ve snížení průměrné hodnoty vah těchto kritérií o jednu tisícinu.

Výsledky metod pro stanovení vah souboru kritérií jsou rozdílné, proto jsou dále aplikovány průměrné hodnoty vah jednotlivých kritérií.

4.4 Vícekriteriální hodnocení variant

Z rozsáhlé nabídky metod vícekritériálního hodnocení jsou v další části textu aplikovány dvě metody pro výběr optimálního produktu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání a to metoda bazické varianty z jednoduchých metod stanovení hodnoty variant a z metod založených na párovém srovnání variant metoda AHP.

K výpočtům budou použity průměrné hodnoty vah jednotlivých kritérií, které byly stanoveny v subkapitole 4.3 pomocí metody párového srovnání a Saatyho metody stanovení vah kritérií.

4.4.1 Metoda bazické varianty

Výsledky aplikace metody bazické varianty jsou uvedeny v Tab. 4.9. Bazická metoda je stanovena za pomoci nejlepších hodnot kritérií v daném souboru označených jako x_i^* .

Z kvantitativních kritérií je kritérium K_1 nákladového typu, tj. čím více, tím hůře a kritéria K_2 , K_4 , K_5 a K_6 jsou výnosového typu, tj. čím více, tím lépe. Kritéria K_3 a K_7 jsou kvalitativní. Dílčí ohodnocení variant pro kritéria nákladového typu jsou stanovena pomocí vztahu (2.10) a pro kritéria výnosového typu pomocí vztahu (2.9). Pro kvalitativní kritéria se dílčí ohodnocení variant určí přímým hodnocením.

Celkové ohodnocení každé varianty je stanoveno jako vážené součty dílčích ohodnocení přes všechna kritéria.

Tab. 4.9: Výsledky metody bazické varianty

Kritérium			Varianty				
Název	Váhy	x_i^*	V_1	V_2	V_3	V_4	V_5
K_1	0,302	1610	1,00	0,96	0,62	0,93	0,95
K_2	0,228	10	0,10	0,50	1,00	1,00	0,50
K_3	0,134	10	0,10	1,00	1,00	0,10	0,10
K_4	0,154	14	0,36	1,00	0,14	0,50	0,07
K_5	0,090	10	0,70	1,00	0,90	0,60	0,10
K_6	0,034	4 000 000 000	0,25	1,00	0,70	0,13	0,09
K_7	0,058	10	1,00	1,00	1,00	0,10	0,10
Celkové ohodnocení			0,523	0,874	0,734	0,663	0,443
Pořadí			4	1	2	3	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků uvedených v Tab. 4.9 vyplývá, že výsledné preferenční uspořádání variant metodou bazické varianty je v případě vah stanovených jako aritmetický průměr metody párového srovnání a Saatyho metody $V_2 > V_3 > V_4 > V_1 > V_5$. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České pojišťovny je dle metody bazické varianty nejvýše ohodnocenou variantou, tj. variantou optimální.

4.4.2 Metoda AHP

Základem metody AHP je sestavení Saatyho matice pro každé kritérium na základně párového srovnání variant. Prvky Saatyho matice pro stanovení dílčích ohodnocení jednotlivých variant jsou doplněny do Tab. 4.10 až Tab. 4.16 obdobným způsobem, jako

při stanovení vah kritérií, popsaným v subkapitole 2.5.2.1. Pro každou Saatyho matici jsou dále stanoveny geometrické průměry a dílčí ohodnocení jednotlivých variant. Největší vlastní číslo matice a index konzistence je stanoven opět pomocí volně šířeného programu MCA7.

Tab. 4.10: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K_1

Varianta	V_1	V_2	V_3	V_4	V_5	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V_1	1	2	9	5	4	3,245	0,138
V_2	1/2	1	7	4	2	1,947	0,083
V_3	1/9	1/7	1	1/4	1/5	0,240	0,010
V_4	1/5	1/4	4	1	1/2	0,631	0,027
V_5	1/4	1/2	5	2	1	1,046	0,044

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska výše ročně placeného pojistného je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České podnikatelské pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5,119 a index konzistence dosahuje hodnoty 0,030.

Tab. 4.11: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K_2

Varianta	V_1	V_2	V_3	V_4	V_5	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V_1	1	1/4	1/9	1/9	1/4	0,238	0,007
V_2	4	1	1/5	1/5	1	0,693	0,021
V_3	9	5	1	1	5	2,954	0,089
V_4	9	5	1	1	5	2,954	0,089
V_5	4	1	1/5	1/5	1	0,693	0,021

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska spoluúčasti na pojistném plnění je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání ČSOB Pojišťovny a Generali Pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5,103 a index konzistence dosahuje hodnoty 0,026.

Tab. 4.12: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K₃

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V ₁	1	1/9	1/9	1	1	0,415	0,006
V ₂	9	1	1	9	9	3,737	0,057
V ₃	9	1	1	9	9	3,737	0,057
V ₄	1	1/9	1/9	1	1	0,415	0,006
V ₅	1	1/9	1/9	1	1	0,415	0,006

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska možnosti sjednání pojištění online je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České pojišťovny a ČSOB Pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5 a index konzistence dosahuje hodnoty 0.

Tab. 4.13: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K₄

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V ₁	1	1/6	2	1/2	3	0,871	0,017
V ₂	6	1	8	5	9	4,644	0,092
V ₃	1/2	1/8	1	1/3	2	0,530	0,011
V ₄	2	1/5	3	1	4	1,369	0,027
V ₅	1/3	1/9	1/2	1/4	1	0,341	0,007

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska počtu poboček pojišťovny v místě trvalého bydliště je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5,112 a index konzistence dosahuje hodnoty 0,028.

Tab. 4.14: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K₅

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V ₁	1	1/4	1/3	2	5	0,964	0,012
V ₂	4	1	2	4	9	3,104	0,040
V ₃	3	1/2	1	3	7	1,994	0,026
V ₄	1/2	1/4	1/3	1	4	0,699	0,009
V ₅	1/5	1/9	1/7	1/4	1	0,240	0,003

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska subjektivního dojmu z produktu a dostupnosti informací o něm je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu

povolání České pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5,143 a index konzistence dosahuje hodnoty 0,036.

Tab. 4.15: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K_6

Varianta	V_1	V_2	V_3	V_4	V_5	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V_1	1	1/4	1/4	3	4	0,944	0,004
V_2	4	1	2	8	9	3,565	0,016
V_3	4	1/2	1	5	6	2,268	0,010
V_4	1/3	1/8	1/5	1	2	0,441	0,002
V_5	1/4	1/9	1/6	1/2	1	0,297	0,001

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska výše základního kapitálu je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5,146 a index konzistence dosahuje hodnoty 0,037.

Tab. 4.16: Srovnání variant a stanovení dílčích ohodnocení pro kritérium K_7

Varianta	V_1	V_2	V_3	V_4	V_5	Geometrický průměr	Dílčí ohodnocení
V_1	1	1	1	9	9	2,408	0,018
V_2	1	1	1	9	9	2,408	0,018
V_3	1	1	1	9	9	2,408	0,018
V_4	1/9	1/9	1/9	1	1	0,268	0,002
V_5	1/9	1/9	1/9	1	1	0,268	0,002

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovanou variantou z hlediska slev poskytnutých pojistitelem je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České podnikatelské pojišťovny, České pojišťovny a ČSOB Pojišťovny. Vlastní číslo matice je 5 a index konzistence dosahuje hodnoty 0.

Celkové ohodnocení zobrazené v Tab. 4.17 je určeno stejně jako u jednoduchých metod stanovení hodnoty variant pomocí vztahu (2.8), tj. jako vážený součet dílčích ohodnocení, přičemž váhy byly stanoveny jako aritmetický průměr vah zjištěných pomocí metody párového srovnání a Saatyho metody stanovení vah kritérií.

Tab. 4.17: Výsledky metody AHP

Kritérium		Varianty				
Název	Váhy	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅
K ₁	0,302	0,138	0,083	0,010	0,027	0,044
K ₂	0,228	0,007	0,021	0,089	0,089	0,021
K ₃	0,134	0,006	0,057	0,057	0,006	0,006
K ₄	0,154	0,017	0,092	0,011	0,027	0,007
K ₅	0,090	0,012	0,040	0,026	0,009	0,003
K ₆	0,034	0,004	0,016	0,010	0,002	0,001
K ₇	0,058	0,018	0,018	0,018	0,002	0,002
Celkové ohodnocení		0,202	0,327	0,221	0,162	0,084
Pořadí		3	1	2	4	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků uvedených v Tab. 4.17 vyplývá, že výsledné preferenční uspořádání variant metodou AHP je $V_2 > V_3 > V_1 > V_4 > V_5$ a tedy že nejvýše ohodnocenou variantou je v tomto případě pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání České pojišťovny.

4.4.3 Srovnání výsledků aplikovaných metod a výběr optimálního produktu

V Tab. 4.18 jsou shrnuty výsledné hodnoty stanovené metodou bazické varianty a metodou označovanou jako analytický hierarchický proces. Výsledné hodnoty jednotlivých metod jsou odlišné, což je způsobeno rozdílnými postupy výpočtu.

Tab. 4.18: Srovnání hodnocení variant

Varianta	Metoda bazické varianty		Metoda AHP	
	ohodnocení	pořadí	ohodnocení	pořadí
V ₁	0,523	4	0,202	3
V ₂	0,874	1	0,327	1
V ₃	0,734	2	0,221	2
V ₄	0,663	3	0,162	4
V ₅	0,443	5	0,084	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tab. 4.18 je zřejmé, který z pojistitelů nabízí optimální produkt a pořadí výhodnosti ostatních produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání stanovených pomocí procesu vícekritériálního hodnocení variant.

Optimální produkt z vybraných produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání dle individuálních potřeb subjektu rozhodování nabízí Česká pojišťovna. Produkt nabízený Českou pojišťovnou byl pomocí obou aplikovaných metod vícekritériálního hodnocení variant stanoven jako nejvýhodnější dle předem určených kritérií. Výhodou tohoto produktu je nízké pojistné, i když ne nejnížší z porovnávaných variant, možnost sjednání pojištění online a s tím související sleva a dostatečný počet poboček v místě trvalého bydliště subjektu rozhodování. Další výhodou je, že informace o produktech nabízených Českou pojišťovnou jsou srozumitelné a snadno dostupné a v neposlední řadě, Česká pojišťovna je kapitálově silná společnost s dlouholetou tradicí působení na českém pojistném trhu. I přesto, že u ČSOB Pojišťovny a Generali Pojišťovny lze sjednat nižší spoluúčast na pojistném plnění, byl produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nabízený Českou pojišťovnou stanoven jako optimální produkt pro vybraný subjekt rozhodování.

Za produktem České pojišťovny se umístil produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nabízený ČSOB Pojišťovnou. Bude proto doporučený subjektu rozhodování jako další v pořadí po optimálním produktu.

V závěrečném hodnocení stojí za pozornost zmínka, že jako další se umístily produkty nabízené Českou podnikatelskou pojišťovnou a Generali Pojišťovnou. Pomocí metody bazické varianty byl stanoven na třetím místě produkt Generali Pojišťovny a pomocí metody AHP byl stanoven jako třetí v pořadí produkt nabízený Českou podnikatelskou pojišťovnou.

Nejméně vhodným produktem pro zvolený subjekt rozhodování je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání od Triglav pojišťovny. S využitím obou metod se tento produkt umístil na posledním místě.

5 Závěr

Cílem této práce byla komparace produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání na základě preferencí konkrétního subjektu rozhodování a následný výběr optimálního produktu. Nejlepší produkt byl vybírán mezi produkty pěti pojišťoven a to České podnikatelské pojišťovny, a.s., České pojišťovny a.s., ČSOB Pojišťovny, a.s., Generali Pojišťovny a.s. a Triglav pojišťovny, a.s.

V teoretické části byla uvedena charakteristika a členění pojištění, základní terminologie s pojištěním spojená, dále obsahovala popis neživotního pojištění a specifikaci pojištění odpovědnosti za škody. V této části práce byla rovněž charakterizována podstata rozhodování, metody stanovení vah kritérií a metody vícekritériálního hodnocení variant, jež byly následně využity v aplikační části pro konkrétní výpočty.

V následující části práce byl popsán vývoj pojistného trhu v České republice. Subjektem rozhodování zde byl proveden výběr jednotlivých pojišťoven. Následně byly vybrané pojišťovny a jimi nabízené produkty pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání určené pro komparaci charakterizovány.

V aplikační části práce byl nejprve charakterizován subjekt rozhodování, pro který byl následně vybrán optimální produkt na základě zvolených kritérií. Pro výběr byly použity metody vícekritériálního hodnocení variant. Nejprve byly jednotlivým kritériím přiřazeny váhy metodou párového srovnání a Saatyho metodou stanovení vah kritérií. Pro objektivnější posouzení byly výsledné váhy zprůměrovány. Optimální produkt byl následně vybrán s využitím metody bazické varianty a metody AHP.

Pomocí obou aplikovaných metod vícekritériálního hodnocení variant byl jako optimální stanoven produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání od České pojišťovny a.s. Další v pořadí se umístil produkt od ČSOB Pojišťovny, a.s. a byl tudíž doporučen subjektu rozhodování jako následující v pořadí po optimálním produktu. Jako další v pořadí byl určen za pomoci metody bazické varianty produkt Generali Pojišťovny a.s., zatímco pomoci metody AHP byl na tuto pozici vybrán produkt od České podnikatelské pojišťovny, a.s. Jako nejméně vhodná varianta pro daný subjekt rozhodování byl shodně na základě obou metod stanoven produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nabízený Triglav pojišťovnou, a.s.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

- [1] BROŽOVÁ, Helena, Milan HOUŠKA a Tomáš ŠUBRT. *Modely pro vícekriteriální rozhodování*. 1. vyd. Praha: Credit, 2003. 178 s. ISBN 80-213-1019-7.
- [2] CIPRA, Tomáš. *Pojistná matematika: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1999. 398 s. ISBN 80-861-1917-3.
- [3] ČEJKOVÁ, Viktória. *Pojistný trh*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 119 s. ISBN 80-247-0137-5.
- [4] DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.
- [5] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
- [6] DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
- [7] FIALA, Petr, Josef JABLONSKÝ a Miroslav MAŇAS. *Vícekriteriální rozhodování*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. 316 s. ISBN 80-7079-748-7.
- [8] FOTR, Jiří, Lenka ŠVECOVÁ a kol. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 409 s. ISBN 80-86929-15-9.
- [9] FOTR, Jiří, Lenka ŠVECOVÁ a kol. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.
- [10] Zákon č. 37 ze dne 17. prosince 2003 o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 12, s. 582-599. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>.
- [11] Zákon č. 277 ze dne 22. července 2009 o pojišťovnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 85, s. 3918-3993. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>.

Internetové zdroje

- [12] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *ČAP: O nás* [online]. 2010 [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/Folder.aspx?folder=Lists%2fMenu%2fO+n%C3%A1s>.
- [13] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *ČAP: Zprostředkovatelé pojištění* [online]. 2010 [cit. 2013-02-15]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/Item.aspx?item=Zprost%C5%99edkovatel%C3%A9%20poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD&typ=HTML%20stranky>.
- [14] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *ČAP: Statistiky – Vývoj pojistného trhu* [online]. 2010 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/statistics.aspx>.
- [15] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *ČNB: Seznamy regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu* [online]. [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB07.INTRO_PAGE?p_lang=cz.
- [16] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *ČNB: Počet a struktura pojišťoven* [online]. 2003-2013 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/pojistovny/poj_ukazatele_tab01.html.
- [17] ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA, A.S. *Profil* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.cpp.cz/profil/>.
- [18] ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA, A.S. *Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.cpp.cz/pojisteni-odpovednosti~pojisteni-odpovednosti~za-skodu-zpusobenou-zamestnavateli-pri-vykonu-povolani/>.
- [19] ČESKÁ POJIŠŤOVNA A.S. *Profil* [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/profil>.
- [20] ČESKÁ POJIŠŤOVNA A.S. *Pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání* [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/p?pojisteni-odpovednosti-za-skodu-z-vykonu-povolani>.
- [21] ČSOB POJIŠŤOVNA, A.S. *O pojišťovně* [online]. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/o-spolecnosti.aspx>.

- [22] ČSOB POJIŠŤOVNA, A.S. *Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání* [online]. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-odpovednosti-za-skodu/Stranky/Pojisteni-za-skodu-pri-vykonu-povolani.aspx>.
- [23] GENERALI POJIŠŤOVNA A.S. *O Generali* [online]. 2013 [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.generalic.cz/stranky/o-generalic/>.
- [24] GENERALI POJIŠŤOVNA A.S. *Poj. odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli* [online]. 2013 [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.generalic.cz/clanky/pojisteni-odpovednosti-zamestnance-za-skodu-zpusobenou-zamestnavateli>.
- [25] GENERALI PPF HOLDING B.V. *Generali PPF Holding* [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.generalippf.eu/en/About-us/Profile/Generali-PPF-Holding/>.
- [26] MĚŠEC.CZ *Pojištění odpovědnosti za škody při výkonu povolání* [online]. 2013 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/pojisteni-odpovednosti-za-skody/>.
- [27] TRIGLAV POJIŠŤOVNA, A.S. *Profil společnosti* [online]. 2013 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.triglav.cz/o-nas/profil-spolecnosti/>.
- [28] TRIGLAV POJIŠŤOVNA, A.S. *Pojištění odpovědnosti za škody způsobené zaměstnancem vůči zaměstnavateli* [online]. 2013 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.triglav.cz/obcanske-pojisteni/pojisteni-odpovednosti-za-skody-zpusobene-zamestnancem-vuci-zamestnavateli/>.
- [29] VIENNA INSURANCE GROUP. *VIG: Profile* [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.vig.com/en/vig/group/profile.html>.

Seznam zkratek

AHP	analytický hierarchický proces
ALLIANZ	Allianz pojišťovna, a.s.
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČP	Česká pojišťovna a.s.
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
ČP ZDRAVÍ	Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
ČSOB	ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
f_i	počet preferencí i-tého kritéria
GP	Generali Pojišťovna a.s.
h_i^j	dílčí ohodnocení j-té varianty vzhledem k i-tému kritériu
H^j	celkové ohodnocení j-té varianty
HVP	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
I_s	index konzistence
K_1, K_2, \dots, K_6	stanovená kritéria
Kč	korun českých
KOOP	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
l_{\max}	největší vlastní číslo matice
m	počet variant
n	počet kritérií
Obr.	obrázek
PČS	Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group
resp.	respektive
S	Saatyho matice
Sb.	sbírka zákonů
s_{ii}	prvky na diagonále Saatyho matice
s_{ij}	prvky v pravé horní trojúhelníkové části Saatyho matice
s_{ji}	prvky v levé dolní trojúhelníkové části Saatyho matice
Tab.	tabulka
tis. Kč	tisíc korun českých

tj.	to je
TRIGLAV	Triglav pojišťovna, a.s.
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
v_i	váha i-tého kritéria
v_j	váha j-tého kritéria
V_1, V_2, \dots, V_5	varianty pojistitelů
x_i^b	bazická hodnota
x_i^j	hodnota i-tého kritéria vzhledem k j-té variantě

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 3.5.2013

Lenka Juchelková
.....

Lenka Juchelková

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group – kalkulace pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů
- Příloha č. 2: Česká pojišťovna a.s. – rozpočet na pojištění odpovědnosti z výkonu povolání
- Příloha č. 3: ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB – běžné (roční) pojistné před slevou dle variant pojištění
- Příloha č. 4: Generali Pojišťovna a.s. – nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání/služby
- Příloha č. 5: Triglav pojišťovna, a.s. – škodové pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli

Příloha č. 1: Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group – kalkulace pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů

**Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.,
Vienna Insurance Group**

KALKULACE

Datum a čas kalkulace: 16.03.2013 16:21

pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

Pojistné v Kč

Způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání:

Číslo pojistné smlouvy ČPP

1111111111

Limit pojistného plnění v Kč: 100 000,-

Kategorie limitů pojistného plnění: II.

Skupina: A2 (ostatní řidiči)

Platnost na území ČR

1 610

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Celkové roční pojistné v Kč: 1 610

Stálá sleva: %

Celkové roční pojistné po slevě v Kč: 1 610

Volba placení pojistného: roční

Výše platby v Kč: 1 610

Jednorázová sleva: Kč

První platba pojistného v Kč:

Příloha č. 2: Česká pojišťovna a.s. – rozpočet na pojištění odpovědnosti z výkonu povolání

**ČESKÁ
POJIŠŤOVNA**

ROZPOČET NA POJIŠTĚNÍ

Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání - sazba VZ

Základní údaje

Pojištěný:

Příjmení a jméno: xxx xxx
Počátek pojištění: 17. 3. 2013
Povolání pojištěného: pracovník administrativy

Pojistné:

Celkové lhůtní pojistné: 1 680 Kč
Frekvence placení: 1 x ročně
Celkové roční pojistné: 1 680 Kč

Základní pojistné plnění - Pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání

Limit plnění: 100 000 Kč
Spoluúčast: 10 %

Pojištění se vztahuje na obecnou odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou při plnění úkolů v pracovněprávním nebo služebním vztahu nebo v přímé souvislosti s tím, za kterou odpovídá zaměstnavateli podle zákoníku práce včetně škod způsobených v souvislosti s řízením dopravního prostředku zaměstnavatele.

Plnění pojišťovny činí dvě třetiny z předepsané částky, kterou je pojištěný povinen zaměstnavateli zaplatit na náhradu škody, plnění z jedné škodné události nesmí přesáhnout sjednaný limit. Celkové plnění ze škodných událostí, k nimž došlo v ročním pojistném období, je omezeno dvojnásobkem limitu plnění.

Celkové pojistné za smlouvu: 1 680 Kč
Zaokrouhlené celkové roční pojistné: 1 680 Kč

Příloha č. 3: ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB - běžné (roční) pojistné před slevou dle variant pojištění

Limit pojistného plnění (Kč)	Roční pojistné (Kč)								
	Řidiči z povolání			Ostatní profese s řízením			Ostatní profese bez řízení		
	spoluúčast			spoluúčast			spoluúčast		
	25 %	10 %	1 000 Kč	25 %	10 %	1 000 Kč	25 %	10 %	1 000 Kč
60 000 Kč	1 670	2 004	2 839	1 310	1 572	2 227	400	480	680
80 000 Kč	1 860	2 232	3 162	1 320	1 584	2 244	510	612	867
120 000 Kč	2 140	2 568	3 638	1 520	1 824	2 584	630	756	1 071
200 000 Kč	2 910	3 492	4 947	1 870	2 244	3 179	880	1 056	1 496
300 000 Kč	3 630	4 356	6 171	2 530	3 036	4 301	1 270	1 524	2 159
400 000 Kč	4 290	5 148	7 293	3 140	3 768	5 338	1 490	1 788	2 533
500 000 Kč	4 840	5 808	8 228	3 740	4 488	6 358	1 700	2 040	2 890
600 000 Kč	5 390	6 468	9 163	4 290	5 148	7 293	1 930	2 316	3 281
700 000 Kč	5 940	7 128	10 098	4 840	5 808	8 228	2 150	2 580	3 655

Příloha č. 4: Generali Pojišťovna a.s. – nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání/služby

Mikulecký Martin, Staré Hradiště 206, 533 52 Staré Hradiště, 604 294 890

Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání/služby

Základní údaje

Pojištěný:

Příjmení a jméno:

xxx xxx

Počátek pojištění:

17. 3. 2013, smlouva sjednána na dobu neurčitou

Pojistné:

Celkové roční pojistné:

1 000,- Kč

přirážka 30 %

1 330 Kč

Spoluúčast:

1

tj. + 399 Kč

Počet pojištěných na smlouvě:

Celkové roční pojistné po přirážkách a slevách:

1 729 Kč

Pojistné za období:

1 729 Kč

Způsob (frekvence) placení:

1 x ročně

Rozsah pojištění

Rozsah pojistného krytí dle VPP O 2008/02, ZPP Z 2010/03 a případně dle příslušných doplňkových pojistných podmínek:
základní rozsah

Limit pojistného plnění:

100 000 Kč

Základní roční pojistné za jednoho zaměstnance:

630 Kč

Pojištění se sjednává pro případ odpovědnosti pojištěného za škodu způsobenou při výkonu zaměstnání/služby - na životě, zdraví, poškozením a zničením věcí, škody z těchto škod vyplývající a jinou majetkovou škodu - za kterou odpovídá zaměstnavatel podle ustanovení zákoníku práce. V případě pojistné události bude poskytnuto pojistné plnění max. do výše sjednaného limitu pojistného plnění; z pojistného plnění se odečítá výše sjednané spoluúčasti.

Pojištění se vztahuje na odpovědnost za škodu způsobenou na území ČR, ostatních členských států EU a některých dalších evropských států dle rozsahu pojistných podmínek (v případě pojištění příslušníka bezpečnostního sboru pouze na území ČR).

Připojištění DPP O 100 Řidiči

Limit pojistného plnění

30 000 Kč

Přirážka k ročnímu pojistnému za jednoho zaměstnance

700 Kč

Doplňkové připojištění se vztahuje na škody způsobené na motorovém vozidle svěřeném zaměstnavatelem zaměstnanci k plnění pracovních povinností do výše sublimitu pojistného plnění uvedeného v pojistných podmínkách.

Tato modelová nabídka má pouze informativní charakter, tzn., že ji nelze považovat za součást pojistné smlouvy a společnosti Generali Pojišťovna a.s. z ní neplynou žádné závazky.

Nabídka má platnost 30 dnů.

Vyhotoveno dne: 16. 3. 2013

Příloha č. 5: Triglav pojišťovna, a.s. – škodové pojištění odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli

Pojistná smlouva číslo	123 456	Kód produktu	001
------------------------	---------	--------------	-----

ŠKODOVÉ POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZAMĚSTNANCE ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU ZAMĚSTNAVATELI

Pojistitel: Triglav pojišťovna, a. s., se sídlem v Brně, Novobránská 1, IČO 250 739 58, DIČ CZ250 739 58, zapsaná v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Brně, oddíl B, vložka 3365

Pojistník (osoba, která sjednává pojištění)

Datum narození / IČO:	Příjmení / název firmy: X X X	Jméno: X X X	Titul:
Adresa – ulice (místo), č. p.:	Obec – dodací pošta:	PSČ:	Telefon:

Pojištěný (není-li totožný s pojistníkem)

Datum narození / IČO:	Příjmení / název firmy: X X X	Jméno: X X X	Titul:
Adresa – ulice (místo), č. p.:	Obec – dodací pošta:	PSČ:	Telefon:

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli

Riziková skupina	Rozsah pojištění	Pojistná částka (v Kč)	Spoluúčast	Územní platnost	Pojistné
		100 000	10%	CR	1 700

Zvláštní ujednání k pojistné smlouvě

Všeobecné údaje o pojistné smlouvě

Pojistné období	12 měsíců ☒ Jiné: ☐	Pojistné je splatné splátkou(ami)	1	Běžné pojistné v 1. roce (Kč)	1 700
Spátlka je splatná vždy k	dni	měsíce	První splátka je splatná ke dni		
Způsob platby	poštovní poukázkou ☒ bankovním převodem ☐ holovostní platba ☐	Typ smlouvy	na dobu určitou (T) ☐ na dobu neurčitou (N) ☒		
Doba trvání pojištění	začátek pojištění	1.4.2013	hod.	konec pojištění	

Závěrečná ustanovení: Pojistná smlouva se řídí zákonem č. 37/2004 Sb. a všeobecnými pojistnými podmínkami, které jsou její nedílnou součástí. V souladu s ustanovením § 22 odst. 2, zákona č. 37/2004 Sb. se ujedná, že toto pojištění mohou vypovědět jak pojistník, tak pojistitel do dvou měsíců po uzavření pojistné smlouvy. Vypovědní lhůta je 8denní, jejím uplynutím pojištění zanikne. Je-li dohodnuto placení pojistného ve splátkách, je pojistitel oprávněn, v případě nezaplacení některé splátky pojistníkem, žádat o zaplacení celého zbylého pojistného najednou. Pojistník svrzuje svým podpisem, že odpověděl pravdivě na všechny písemné dotazy, že totožné pojištění nesejde na jiného pojistitele a že převzal všeobecné pojistné podmínky pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli Triglav pojišťovny, a.s., se kterými byl seznámen. Pojistná smlouva se vyhotovuje ve třech stejnopisech, z nichž každý má platnost originálu. Pojistné bude placeno na účet číslo 1882155024/0400. Variabilní symbol – číslo pojistné smlouvy, konstantní symbol pro bezhotovostní platbu 3558 a pro platbu složenkou 0379. Pojistník dává souhlas pojistiteli, aby v souladu s ustanovením § 5 a § 9 písmene a, zákona č. 101/2000 Sb. shromažďoval, zpracovával a uchovával osobní údaje a citlivé údaje týkající se zdravotního stavu po dobu nutnou k zajištění výkonu práv a povinností plynoucích z pojistné smlouvy, dále aby pojistitel předával tyto údaje ostatním subjektům podnikajícím v pojišťovnictví, jakož i sdružením takových subjektů, popř. do jiných států, bude-li to potřebné pro zajištění výkonu práv a plnění povinností plynoucích z pojistné smlouvy.

V..... dne.....

.....
Jméno, příjmení a podpis pojistníka

.....
Jméno, příjmení a podpis za pojistitele

T 159/05